

Prunella

Zpravodaj
Oblastní ornitologické sekce
při Správě Krkonošského národního parku

PRUNELLA

**Zpravodaj
oblastní ornitologické sekce
při Správě Krkonošského národního parku**

XXVII / 2002

**Správa Krkonošského národního parku
Vrchlabí**

Obsah

<i>Ladislav Hlavatý</i> Budněček lesní (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>) a jeho věrnost místu ..... 5 <i>Der Waldlaubsänger und seine Ortstreue</i>	5
<i>Dušan Vodnárek</i> Početnost kavky obecné (<i>Corvus monedula</i>) ve Vrchlabí v roce 2001 ..... 9 <i>Abundance of the Jackdaw in Vrchlabí in 2001</i>	9
<i>Jaroslav Klápště & Josefa Klápšřová</i> Predace poštolky obecné (<i>Falco tinnunculus</i>) a jiných predátorů na ptácích chycených do nárazových sítí ..... 12 <i>Predation by the Kestrel and other predators on birds caught in mist-nets</i>	12
<i>Ladislav Jasso</i> Vizuální sledování tahu ptáků v Krkonoších v roce 2001 ..... 16 <i>Visual observations of migrating birds in the Krkonoše Mts. in 2001</i>	16
<i>Lubor Červa, Jan Rosmus, Jaroslav Jelínek & Luděk Hlavatý</i> Podzimní tah ptáků v západních Krkonoších v roce 2001 ..... 21 <i>Autumn migration of birds in western Krkonoše in 2001</i>	21
<i>Jan Grúz</i> Další hnízdění výra velkého (<i>Bubo bubo</i>) v opuštěném hnízdě čápa černého (<i>Ciconia nigra</i>) ..... 26 <i>Breeding of the Eagle Owl in an empty nest of the Black Stork</i>	26
<i>Jaroslav Klápště & Josefa Klápšřová</i> Předběžná zpráva o společném nocovišti konipasa bílého (<i>Motacilla alba</i>) uprostřed města ..... 27 <i>Preliminary report on communal roosting of the White Wagtail in town centre</i>	27
<i>Ladislav Jasso</i> Zimní invaze brkoslava severního (<i>Bombycilla garrulus</i>) a jeho pozdní výskyt na Semilsku v roce 2001 ..... 29 <i>Winter invasion of the Waxwing and its late occurrence in the Semily region in 2001</i>	29

Ladislav Jasso

Další výskyt husy indické (*Anser indicus*) v Podkrkonoší 31
Occurrence of the Bar-headed Goose at the foothill of the Krkonoše Mts.

Ornitologická pozorování v oblasti Krkonoš v roce 2001 33
Ornithological observations in the Krkonoše Mts. in 2001

Jiří Flousek

Přehled ptáků okroužkovaných v roce 2001 55
Overview of birds ringed in 2001

Pozorování dalších obratlovců v oblasti Krkonoš v roce 2001 59
Observations of other vertebrates in the Krkonoše Mts. in 2001

Jan Gríz

75 let pana Ladislava Hlavatého 61
Der 75-jähriger Herr Ladislav Hlavatý

Budníček lesní (*Phylloscopus sibilatrix*) a jeho věrnost místu *Der Waldlaubsänger und seine Ortstreue*

Ladislav Hlavatý

Huntířov 3/B, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

Úvod

Budníček lesní (*Phylloscopus sibilatrix*) náleží v České republice k pravidelně hnízdícím ptákům, s vyloučením pouze bezlesých oblastí. Obývá listnaté a smíšené lesy, vzácněji i jehličnaté s příměsí listnáčů, s řídkým bylinným a křovinným podrostem. V hnízdním období byl zjištěn při posledním mapování v 89 % čtverců (ŠťASTNÝ et al. 1997). Také na Královédvorskú (kvadráty 5560 a 5561) hnízdí na několika lokalitách, ale v menším počtu než budníčci menší (*Phylloscopus collybita*) a budníčci větší (*P. trochilus*), zejména pro nedostatek vhodných biotopů. Počet hnízdicích párů zde kolísá a v některých letech na některých lokalitách nehnízdí.

V tomto příspěvku jsem shrnul vlastní dlouholetá pozorování (1970–2000) a kroužkovací výsledky se zaměřením na věrnost místu, tj. na návrat budníčka lesního v následujících letech do rodiště či předchozího hnízdiště. Evropské výsledky u tohoto druhu jsou zatím velmi skromné ve srovnání s některými tažnými druhy pěvců, např. i s víceletou věrností místu u vlaštovky obecné (*Hirundo rustica*), rehka domácího (*Phoenicurus ochruros*), pěnic (*Sylvia* spp.), konipasa horského (*Motacilla cinerea*) aj.

Metodika

Budníček lesní se zdržuje převážně vysoko v korunách stromů. Niže sestupuje hojněji jen v hnízdní době při toku a při krmení mlád'at v hnízdě. S odchytém a kroužkováním samců jsem proto začínal ihned, jakmile po přiletu začali zpívat. Používal jsem nárazovou síť s malými oky a magnetofonový záznam hlasu. Některý samec po spuštění magnetofonu reaguje ihned – vzrušeně létá, hledá zpívajícího soka a brzy se chytí, v některých případech pobíhá i po magnetofonu. Jiný reaguje na hlas až po několika minutách, některý nereaguje vůbec a ani po několika pokusech o jeho chycení v příštích dnech se nechytí.

Samci zpívají nejintenzivněji v květnu a na počátku června. To byla nejvhodnější doba k odchytu. Potom počet zpívajících samců klesal, protože někteří již krmili mlád'ata, jiní z lokalit zmizeli. To se projevovalo i na nižším počtu

odchycených ptáků pomocí reprodukce hlasu. Nejpozději byli chyceni dva samci 5. července. Po okroužkování a vypuštění začala většina samců ihned zpívat.

Samice na reprodukci hlasu nereagovaly, chytaly se do sítě jen náhodně, např. když byly pronásledovány samcem. Vzhledem k jistému riziku opuštění hnízda jsem nikdy nechytal samice sedící na vejcích. V tom případě jsem je odchytával do sítě u hnízda až při krmění mlád'at, zároveň s neokroužkovanými samci.

Počet okroužkovaných budníčků lesních závisel převážně na počtu hnízdících párů. Nejméně jsem okroužkoval 5, nejvíce 145 ptáků za rok.

Výsledky a diskuse

Ve výše uvedeném období jsem okroužkoval 1618 budníčků lesních, z toho 1076 mlád'at na hnízdech, 172 celých hnízdících párů a z dalších 31 párů se podařilo chytit jen jednoho partnera. Zbylých 167 ptáků byli samci, z nichž většina z lokalit zmizela a zůstali ojedinele jen nespárovaní jedinci.

Ze 375 hnízdících ptáků se v následujícím roce vrátili na hnízdiště 2 samci, tj. 0,53 % všech okroužkovaných hnízdících ptáků. Jedna samice hnízdila 1,1 km od hnízdiště z minulého roku, další dva ptáci zahnízdili ve vzdálenosti 203 a 244 km (podrobněji viz tab. 1).

Přímo v rodišti nebo na hnízdišti z minulých let nebylo zjištěno žádné mládě ani dospělá samice. Z toho vyplývá, že téměř všichni ptáci (nejen samci, ale i samice a mlád'ata), kteří se na hnízdišti v následujícím roce usídlili, byli noví jedinci.

Věrnost místu u budníčka lesního sledoval ASCHENBRENNER (1966), který kroužkoval pouze mlád'ata na hnízdech. Ze 1464 jedinců se vrátilo do rodiště u Vidně jedno mládě, které zde po třech letech uhynulo. Další jím citované nálezy zahraničních kroužkovacích stanic se týkají pouze ptáků na tahu. BRAESTRUP (1965) podle SVÁRDSONA, který kroužkoval dospělé ptáky i mlád'ata budníčků lesních, uvádí, že většina samců, kteří se v následujícím roce na hnízdištích usídlili, byli noví ptáci. To souhlasí s mými poznatky, ale autor se nezmiňuje o návratu samic a mlád'at. V novější literatuře (GLUTZ & BAUER 1991) nejsou žádné údaje o věrnosti místu budníčka lesního uvedeny.

Věrnost místu u jiných druhů budníčků je různá. GLUTZ & BAUER (1991) uvádějí u budníčka menšího (*Phylloscopus collybita*) podle polských pramenů věrnost rodišti jako nezjištěnou, věrnost hnízdišti jen u samců. Toto zjištění se velmi přibližuje výše uvedeným údajům o samcích budníčka lesního. U budníčka většího (*P. trochilus*) podle polských, finských a skotských pramenů uvádějí věrnost rodišti do 5 %, věrnost hnízdišti však poměrně vysokou – u samců 34–48 %, u samic 27–42 %, ostatní samci se usazovali v sousedních revírech, samice ve vzdálenosti 500–700 m. KOVŠAR (1981) sledoval věrnost místu u 25 druhů menších

pěvců v pohoří Ťan-Šan, z toho u dvou druhů budníčků. U budníčka pruhohlavého (*P. inornatus*) zjistil věrnost místu u 28,0 % adultních ptáků a u 6 % mlád'at, u budníčka zeleného (*P. trochiloides*) u 15,8 % dospělých ptáků a u mlád'at věrnost místu nezjistil.

Souhrn

Ze 375 hnízdících ptáků se v následujícím roce vrátili přímo na hnízdiště pouze 2 samci (0,53 %), ale žádné mládě ani dospělá samice. Jedna samice hnízdila 1,1 km od původního hnízdiště, další dva ptáci ve vzdálenosti 203 a 244 km. Věrnost místu u budníčka lesního byla proto nepatrná.

Zusammenfassung

Der Autor hat insgesamt 1618 Waldlaubsänger beringt. Davon wurden 1076 Nestlinge, 172 Brutpaare und 31 einzelne Altvögel am Nest beringt, 167 übrig gebliebene Altvögel (Männchen) waren meistens aus dem Beringungsort in nächsten Tagen verschwunden.

Nur zwei Altvögel (Männchen) kehrten im nächsten Jahr wieder zu demselben Nistort zurück, d. h. 0,53 %. Dagegen drei am Nest beringte Vögel wurden in nächsten Jahren in der Entfernung von 1,1 km, 202 km und 244 km am Nest festgestellt (siehe Tab. 1). Kein beringter Nestling wurde in nächsten Jahren am Geburtsort nachgewiesen. Die Mehrzahl der Vögel (Männchen und Weibchen), die im folgenden Jahr ankamen und sich am Nistplatze niederlassen, sind neue Individuen. Man kann sagen, dass die Ortstreue beim Waldlaubsänger nur sehr selten vorkommt.

Literatura

- ASCHENBRENNER L. 1966: Der Waldlaubsänger. *Neue Brehm-Bücherei* 368, Ziemsen Verlag, Wittenberg Lutherstadt.
- BRAESTRUP F. W. 1965: Die Beziehungen des Vogels zu seiner Umwelt. In: Schildmacher H. (ed.): *Wir beobachten Vögel*. VEB Fischer, Jena.
- GLUTZ VON BLOTZHEIM U. N. & BAUER K. M. 1991: Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 12. *AULA-Verlag, Wiesbaden*.
- KOVŠAR A. F. 1981: Osobnosti razmnoženija ptic v subvysokogorje. *Izd. Nauka Kazach. SSR, Alma-Ata*.
- ŠTASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K. 1997: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 1985–1989. *Nakl. H&H, Jinočany*.

Tab. 1. Přehled nálezů okroužkovaných budničků lesních (*Phylloscopus sibilatrix*) a některých jejich partnerských vztahů (M – samec, F – samice).

Übersicht der Wiederfunde der beringten Waldlaubsänger und ihrer einigen Partnerbeziehungen (M – Männchen, F – Weibchen).

1989: ad. M (Praha V 31487) + ad. F (Praha V 31488) – Záboří (okr. Trutnov)

1990: tentýž ad. M + nová ad. F (Praha V 38202) – Záboří
Samec V 31487 hnízdl v následujícím roce s jinou partnerkou 36 m od loňského hnízda.

Das Männchen V 31487 brütete im folgenden Jahr mit einer neuen Partnerin nur 36 m vom vorjährigen Nest entfernt.

1996: ad. M (Praha V 98230) – Komárov (okr. Trutnov)

1997: tentýž ad. M – Komárov
Samec V 98230 byl v následujícím roce chycen do sítě postavené na stejném místě jako v minulém roce.

Das Männchen V 98230 wurde im nächsten Jahr an demselben Ort kontrolliert.

1983: pull. (F) (Hiddensee 91079297) – Dammendorf (Eisenhüttenstadt, pův. DDR)

1984: tatáž ad. F + ad. M (Praha U 74552) – Záboří
Samice 91079297 hnízdl v následujícím roce ve vzdálenosti 202 km od rodiště.

Als Nestling beringtes Weibchen 91079297 brütete im folgenden Jahr 202 km vom Geburtsort entfernt.

1981: ad. M (Praha U 25417) + ad. F (Praha U 25418) – Kocbeře (okr. Trutnov)

1982: nový ad. M (Praha U 45703) + tatáž ad. F – Dvůr Králové (okr. Trutnov)

1983: původní ad. M (Praha U 25417) – Fürstenwalde (Frankfurt/Oder, pův. DDR)

Samice U 25418 hnízdl v následujícím roce s jiným partnerem 1,1 km od původního hnízdiště. Její první partner (U 25417) zahnízdl dva roky po okroužkování ve vzdálenosti 244 km.

Das Weibchen U 25418 brütete im folgenden Jahr mit einem anderen Männchen 1,1 km vom vorjährigen Nistort entfernt. Sein erster Partner (U 25417) wurde als Brutvogel zwei Jahre nach der Beringung in der Entfernung von 244 km festgestellt.

Početnost kavky obecné (*Corvus monedula*) ve Vrchlabí v roce 2001

Abundance of the Jackdaw in Vrchlabí in 2001

Dušan Vodnárek

Školní 1387, 543 01 Vrchlabí

Česká společnost ornitologická vyhlásila pro rok 2001 za ptáka roku kavku obecnou (*Corvus monedula*). Soustředil jsem se proto na výskyt tohoto druhu ve Vrchlabí.

Během května a června 2001 jsem pozoroval chování těchto ptáků ve městě. Za prokázané hnízdění jsem považoval opakovaný výskyt kavky hájící stejnou dutinu v komíně či na jiném vhodném místě. Všiml jsem si především nošení stavebního materiálu do hnízdní dutiny a později i přinášení potravy na hnízdo.

Ve Vrchlabí v uvedeném roce zahnízdl 11–15 párů kavky obecné. Sedm prokázaných hnízd bylo umístěno v dutinách již nepoužívaných komínů, čtyři v prostorách pod střechou. Všechna hnízda (s výjimkou kaple) byla soustředěna v jihovýchodní části města. Pomyslnou hranici výskytu tvořil areál automobilky Škoda, železniční a autobusové nádraží, křižovatka u zimního stadionu a ulice Pražská. Počty hnízdících párů kavky obecné ve Vrchlabí lze považovat za dlouhodobě stabilní. Svědčí o tom údaj o kavkách z roku 1985, kdy zde bylo odhadnuto hnízdění 15–20 párů (MILES 1986).

Přehled hnízdišť kavky obecné ve Vrchlabí (viz obr. 1):

- (1) dům domova důchodců v Dělnické ul. (min. 1 pár v komíně)
- (2) objekt vápenky u žel. nádraží (min. 1 pár pod střechou)
- (3) dům se zahradnictvím na křižovatce u aut. nádraží (1 pár v komíně)
- (4) bytový dům proti městským jatkám na Lánovské ul. (1 pár v bedně pod střechou)
- (5) objekt městských jatek na Lánovské ul. (min. 1 pár pod střechou)
- (6) rodinný dům u podniku Kablo v Nerudově ul. (1 pár v komíně)
- (7) dům v zahradách ul. P. J. Šafářika (1 pár v komíně)
- (8) objekt Základní školy Školní v Komenského ul. u Penny-marketu (1 pár v komíně)
- (9) dům u VČE proti evangelickému kostelu v ul. Českých bratří (1 pár v komíně)
- (10) objekt kaple Čsl. církve husitské v zámeckém parku (1 pár pod věžičkou)
- (11) starý bytový dům za prodejnou Elektro-ATL ve Slovanské ul. (min. 1 pár v oplechovaném komíně)

Ve výše uvedené části města (u železničního nádraží) se nacházelo i významné nocoviště kavek. Koncem srpna jsem zde napočítal přibližně 100 jedinců. MILES (2001) uvádí, že na zdejším nocovišti bývá i několik set těchto ptáků. Ve městě ale bývají i malá krátkodobá nocoviště – např. v koruně jasanu na křižovatce u Spartaku, čítající kolem 10 nocujících jedinců.

Na závěr jedna zajímavost. Kavky používají komíny nejen jako hnízdiště, ale v chladných dnech se v jejich kouři i ohřívají.

Summary

The Jackdaw (*Corvus monedula*) was nominated as the Bird of the Year 2001 in the Czech Republic. About 11–15 pairs bred in the town of Vrchlabí (NE Bohemia, ca 500 m a. s. l.) in 2001, mostly in caverns of chimneys not being used. The breeding population here could be regarded as about stable – in 1985 some 15–20 pairs were estimated to breed in Vrchlabí.

The railway station in Vrchlabí also belongs to the important night shelters of jackdaws at the foothill of the Krkonoše Mts.

Literatura

MILES P. 1986: Die Vögel des Krkonoše Gebirges. *Acta Univ. Carol., Biologica* 1985: 67–68.

MILES P. 2001: Kavka obecná – pták roku 2001. *Krkonoše* 34, 5: 8–9.

Obr. 1.

Hnízdiště kavky obecné (*Corvus monedula*) ve Vrchlabí v roce 2001.
Breeding sites of the Jackdaw in Vrchlabí in 2001.

Predace poštolky obecné (*Falco tinnunculus*) a jiných predátorů na ptácích chycených do nárazových sítí
Predation by the Kestrel and other predators on birds caught in mist-nets

Jaroslav Klápště & Josefa Klápšťová
 Masarykova 591, 468 22 Železný Brod

Poštolka obecná (*Falco tinnunculus*) se vyskytuje v Palearktické, Orientální a Afrotropické oblasti. Na tomto velkém území taxonomové rozeznávají jedenáct ras. Zatoulanci byli zastíženi na Azorách a Islandu, v Grónsku, na Aljašce (na Aleutech -- ostrovech Attu a Shemya) i jinde v severní Americe (Massachusetts, New Jersey, Britská Kolumbie) a dokonce v Karibské oblasti na ostrově Martinique v Malých Antilách.

Potravou poštolky jsou převážně drobní hlodavci, občas ještěrky, ve vzduchu chytá hmyz, ptáky, někdy i netopýry. FORSMAN (1999) píše, že drobné ptáky loví stejně dovedně jako krahujec obecný (*Accipiter nisus*) a dřemlík tundrový (*Falco columbarius*). CRAMP (1980) uvádí, že poštolka chytá i menší bahňáky do velikosti dospělé čejky (*Vanellus vanellus*). Konkrétně zmiňuje kulíka mořského (*Charadrius alexandrinus*), kameňáčka pestrého (*Arenaria interpres*) a písíka obecného (*Actitis hypoleucos*).

Na jednom z našich stanovišť pro odchyt ptáků ke kroužkování jsme měli s poštolkami určité problémy. Bylo to na velkém polním hnojišti, lemovaném keří, nedaleko lesa nad obcí Proseč u Semil (470 m n. m.) na svahu Kozákova. Tam se svážel hnůj z několika blízkých kravínů. Nashromážděná voda z dešťů spolu s močůvkou tvořila podél hnojiště malé mělké vodní plochy. Na místě se soustřeďovalo více ptáků než kdekoliv jinde v okolí. Zdržovali se tam i bahňáci, především kulíci říční (*Charadrius dubius*), vodouši kropenatí (*Tringa ochropus*) a vodouši bahenní (*T. glareola*). Na hnojišti a v nejbližším okolí bylo hodně myší, které lákaly poštolky k častým návštěvám. Zvláště koncem července bylo na hnojišti často až 7 poštolek současně – mladí, tohoroční ptáci i adultní exempláře. Byly až nepřírozně krotké, některé snesly přiblížení na vzdálenost kratší než 3 metry.

Na lokalitě jsme chytali drobné ptáky a bahňáky do nárazových sítí japonského typu. Poštolky sedaly na vyvýšená místa hnojiště i na tyče našich sítí. Možnost, že by zaútočily na ptáky chycené do sítí, byla veliká. Museli jsme se mít na pozoru. Používali jsme nejčastěji 74 m sítí (2x 7 m, 5x 12 m). Všechny sítě jsme měli stále pod kontrolou a sledovali je dalekohledy. Téměř vždy se nám podařilo poštolky

včas zahnat od chycených ptáků. Přesto jsme je pokaždé neuhlídali. Dne 28. VII. 2000 jsme našli v síti v druhém poli od země mrtvého vodouše kropenatého (*Tringa ochropus*). U sítě byla poštolka, kterou jsme před chvílí zahnali. Vodouš nebyl nikde viditelně zraněn – nepřežil asi silný šok z blízkosti poštolky a jejího útočného náletu. Ten den jsme na hnojišti kroužkovali 44 ptáků ve 14 druzích.

Dne 31. VII. 2000 v 10.40 hod. nám poštolka (dříve, než jsme stačili k síti doběhnout) zabila vodouše kropenatého (*Tringa ochropus*) a konipasa bílého (*Motacilla alba*); oba ptáci byli chyceni v nejspodnějším poli nárazové sítě. Tohoto dne bylo kroužkováno 38 ptáků v 19 druzích, včetně dvou vodoušů kropenatých a vodouše bahenního. S použitím určovacích kritérií z publikací PRATER et al. (1977) a HAYMAN et al. (1986) se jednalo o tohoroční ptáky. Za velmi silného větru dne 6. VIII. 2000 se do „pěvčích“ nárazových sítí na hnojišti chytily i dvě poštolky. Podle kritérií v knihách BAKER (1993) a CLARK & YOSEF (1998) byly určeny jako adultní samec a tohoroční samec. Ten den jsme kroužkovali 50 ptáků v 10 druzích.

Poštolky evidentně využívaly příležitosti k snadným úlovkům (ptáci chyceni v síti), i když jejich původním zájmem byly jistě myši. Nikde jinde jsme se neseťkali s tak velkou koncentrací poštolek na tak malém území, s jejich nesmírnou krotkostí a predací na ptácích chycených v sítích.

BUSSE (2000) doporučuje v případě dravých ptáků odchytit místní jedince, kteří si zvykli na ptáky chycené v síti jako na zdroj potravy, a dopravit je daleko od odchytového stanoviště. LOWE (1989) kupodivu píše, že dravci příležitostně zaútočí na chycené ptáky v síti, ale obvykle se k síti znovu nevracejí. Naše zkušenosti u nás i jinde ve světě to nepotvrzují. BUSSE (2000) uvádí, že také sýkory koňadry (*Parus major*) mohou usmrtit jiné ptáky až do velikosti drozdů (*Turdus* spp.), kteří se chytí do sítí. Nejprve jim vyklovou mozek a pak se živí na jejich mase. S takovými případy jsme se však nikdy neseťkali.

Některá polní hnojiště mohou být výtečným místem pro odchyt ptáků. Zdá se, že odchytová stanoviště na takových lokalitách jsou u nás nedocenená. Nebezpečí plynoucí z přítomnosti predátorů (zvláště poštolek) pro chycené ptáky v síti tam však může být velké. Ze zajímavějších druhů ptáků jsme na hnojišti u Proseče chytily holuba doupňáka (*Columba oenas*), 2 hrdličky divoké (*Streptopelia turtur*), kukačku obecnou (*Cuculus canorus*), slavíka obecného (*Luscinia megarhynchos*), 29 drozdů brávníků (*Turdus viscivorus*), pěnici vlašskou (*Sylvia nisoria*), budníčka lesního (*Phylloscopus sibilatrix*) a křivku obecnou (*Loxia curvirostra*). V zimě na přelomu roku 2000 a 2001 bylo polní hnojiště postupně zrušeno a hnůj rozvezen.

S predátory, kteří napadali chycené ptáky v sítích, jsme se setkali i na jiných lokalitách. Na jižním svahu Kozákova nám lasice hranostaj (*Mustela erminea*) roztrhala v síti chycenou červenku obecnou (*Erethacus rubecula*). Jindy zase sojka obecná (*Garrulus glandarius*) usmrtila v síti chycenou pěnkavu obecnou

Vizuální sledování tahu ptáků v Krkonoších v roce 2001

Visual observations of migrating birds in the Krkonoše Mts. in 2001

Ladislav Jasso

Proseč 25, 513 01 Semily

Úvod

Krkonoše patří v České republice k nejvýznamnějším ptačím územím. Kromě hnízdního výskytu několika vzácných horských druhů je o našem nejvyšším pohoří všeobecně známo, že přes hřeben Krkonoš v podzimním období protahují početná hejna ptáků. Z těchto důvodů zde také v letech 1970–83 probíhala akce Balt zaměřená na jejich odchyty a kroužkování. Součástí akce Balt bylo i vizuální sledování ptačího tahu, s cílem zjistit počty ptáků přeletujících krkonošské hřebeny. Pravidelně se tato pozorování prováděla na česko-polské hranici nad Voseckou boudou. Výsledky z té doby uvádějí podzimní přelet 80.000–200.000 ptáků (MILES 1980 a 1981).

Metodika

Cílem mého vizuálního sledování bylo zjistit počet táhnoucích ptáků v jednotlivých dnech, intenzitu tahu v průběhu dne, velikost a složení jednotlivých hejn a procentuální zastoupení jednotlivých ptačích druhů. Pozorování tahu ptáků jsem prováděl nad Voseckou boudou v sedle mezi Tvarožníkem a Sviňskými kameny v západních Krkonoších v nadmořské výšce 1300 m.

Obvykle jsem sedával na skalisku pod Tvarožníkem a sledoval tah ptáků na frontě široké asi 300 m. Někdy jsem ptáky pozoroval přímo z hraniční cesty. K determinaci jsem používal dalekohled 8x30 a často jsem využíval znalostí hlasů ptáků. U hejn nad 30 ex. jsem počet ptáků odhadoval. Získané údaje jsem nahrával do diktafonu a doma přepisoval do deníku. Tímto způsobem bylo možné zaznamenat poměrně přesně denní průtah do 10.000 ex. Při silnějším tahu už nebylo možné spočítat všechna táhnoucí hejna, a proto jsem několikrát počet ptáků odhadl na základě zjištěného minutového nebo i vteřinového průměru a poměrného zastoupení dominantních druhů. Méně hojně druhy jsem si i nadále přesně zaznamenával.

Pro pozorování tahu ptáků na horách je důležité počasí, a proto jsem si pokaždé poznamenal i důležité meteorologické údaje. Sčítání táhnoucích ptáků

jsem se věnoval celkem 7 dnů. Následně uvádím přehled dnů pozorování se stručnou charakteristikou počasí, intenzity tahu, doby pozorování apod. (časové údaje jsou převedeny na středoevropský čas):

15. VIII. – jasno, teplota 21°C, bezvětří, doba pozorování 5 hodin, výrazný tah lindušek lesních (*Anthus trivialis*) a budníčků (*Phylloscopus* spp.), celkem pozorováno 169 ex.,
29. IX. – zataženo, ráno občas mlha, mírný jižní vítr, teplota 12–14°C, doba pozorování 10 hodin, kolem 9. hodiny velmi intenzivní tah pěnkav obecných (*Fringilla coelebs*), celkem pozorováno 51.558 ex.,
6. X. – jasno až polojasno, čerstvý jihozápadní vítr, teplota 8–16°C, nejsilnější tah mezi 9.–10. hodinou, kdy hejna ptáků táhla nepřetržitě za sebou nízko nad kosodřevinou, doba pozorování 4 hodiny, celkem pozorováno 37.369 ex.,
7. X. – jasno, svěží jižní vítr, teplota 10–14°C, mezi 9.–10. hodinou intenzivní tah králíčeků obecných (*Regulus regulus*), doba pozorování 6,5 hodiny, celkem pozorováno 13.025 ex.,
13. X. – polojasno, mírný jižní vítr, teplota 0–14°C, hodně ptáků táhlo asi 200 m východně od Tvarožníku, doba pozorování 8,5 hodiny, celkem pozorováno 9946 ex.,
20. X. – jasno, občas mlha, čerstvý jihozápadní vítr, teplota 0–16°C, zřetelný tah dravců, doba pozorování 7,5 hodiny, celkem pozorováno 11.130 ex.,
27. X. – mlha, viditelnost 100 m, silný jihovýchodní vítr, teplota -1°C, silný vítr některé ptáky odnášel zpět do Polska, doba pozorování 2 hodiny, celkem pozorováno 37 ex.

Správě Krkonošského národního parku děkuji za povolení k vjezdu, které mi sledování tahu ptáků velmi usnadnilo.

Výsledky

Během 43,5 hod. vizuálního sledování jsem zaznamenal celkem 58 druhů ptáků. V deníku mám 4868 záznamů a celkový počet migrantů dosáhl 123.234 ex., s průměrem 2833 ex. za hodinu. Průměrná velikost hejn činila 25,3 ex. Naprostá většina ptáků přeletěla hřebeny Krkonoš v dopoledních hodinách. Vůbec nejsilnější tah jsem pozoroval 29. IX. 2001 mezi 7.30–8.30 hod., kdy po několika deštivých a zamračených týdnech měsíce září bylo poprvé příznivější počasí. Ve výšce 100–200 m nad terénem probíhal po dobu jedné hodiny na frontě široké 300–400 m velmi intenzivní tah pěnkav obecných (*Fringilla coelebs*), jejichž počet jsem odhadl na min. 36.000 ex. za hodinu, s intenzitou tahu 10–50 ex. za vteřinu. Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*) se proto také stala dominantním druhem a spolu s pěnkavou jikavcem (*F. montifringilla*) a čížkem lesním (*Carduelis spinus*) tvořila přes 90 % táhnoucích ptáků.

Detailní přehled zaznamenaných druhů ptáků a jejich početnost v jednotlivých dnech pozorování přináší tab. 1.

Souhrn

V roce 2001 jsem pozoroval podzimní tah ptáků mezi Tvarožníkem a Sviňskými kameny v západních Krkonoších v nadmořské výšce 1300 m po dobu 7 dnů. Celkem jsem za 43,5 hod. vizuálního sledování zaznamenal 123.234 ptáků v 58 druzích, s průměrem 2833 ex. za hodinu. Průměrná velikost hejn činila 25,3 ex. Moje pozorování opět potvrdila výjimečnost hřebenového sedla nad Voseckou boudou jako významné tahové cesty ptáků v podzimním období.

Summary

Autumn bird migration was observed in the western Krkonoše Mts. (NE Bohemia, Czech Republic) in 2001. During 7 days (43.5 hours of observation) altogether 123,234 birds in 58 species have been observed, i. e. 2833 ind./hour and 25.3 ind./flock.

Literatura

- MILES P. 1980: Bilance činnosti ornitologické sekce při Správě Krkonošského národního parku v roce 1979 a plán práce na rok 1980. *Prunella* 6, 1: 2-8.
 MILES P. 1981: Bilance činnosti ornitologické sekce při Správě Krkonošského národního parku v roce 1980 a plán práce na rok 1981. *Prunella* 7, 1: 2-9.

Tab. 1. Přehled táhnoucích ptáků pozorovaných na lokalitě Vosecká bouda na podzim roku 2001 (viz Metodika) (n – počet záznamů, celkem – celkový počet pozorovaných ptáků, d – dominance v %).
Results of visual census of birds migrating in the western part of the Krkonoše Mts. in autumn 2001 (n – number of records, celkem – total number of birds observed, d – dominance in %).

Druh	15. VIII.	29. IX.	6. X.	7. X.	13. X.	20. X.	27. X.	n	celkem	d
<i>Phalacrocorax carbo</i>	-	-	-	-	39	-	-	1	39	0,03
<i>Anser fabalis</i>	-	-	-	-	16	-	-	1	16	0,10
<i>A. anser</i>	-	-	-	-	7	-	-	1	7	0,00
<i>Circus aeruginosus</i>	-	1	-	-	-	-	-	1	1	0,00
<i>C. cyaneus</i>	-	2	-	-	-	21	2	20	25	0,02
<i>Accipiter gentilis</i>	-	1	-	-	1	-	-	2	2	0,00
<i>A. nisus</i>	-	2	-	-	6	45	-	52	53	0,04
<i>Buteo buteo</i>	-	4	-	2	4	22	1	22	33	0,03
<i>Falco tinnunculus</i>	-	4	-	2	2	3	-	10	11	0,01
<i>F. columbarius</i>	-	-	1	-	-	-	-	1	1	0,00
<i>F. peregrinus</i>	-	-	1	-	-	-	-	1	1	0,00
<i>Scolopax rusticola</i>	-	3	-	-	-	-	-	2	3	0,00
<i>Columba palumbus</i>	1	7	51	-	453	16	-	17	528	0,43
<i>Dendrocopos major</i>	-	1	1	2	-	1	-	5	5	0,00
<i>D. minor</i>	-	-	1	-	-	-	-	1	1	0,00
<i>Lullula arborea</i>	-	159	4	-	28	10	-	23	201	0,16
<i>Alauda arvensis</i>	-	61	49	3	-	2017	-	69	2130	1,73
<i>Hirundo rustica</i>	1	25	-	5	-	-	-	3	31	0,03
<i>Anthus trivialis</i>	67	1	-	-	3	-	-	29	71	0,06
<i>A. pratensis</i>	-	255	571	112	138	118	-	301	1194	0,97
<i>Motacilla flava</i>	6	1	-	-	-	-	-	5	7	0,00
<i>M. alba</i>	1	13	13	15	1	2	-	28	45	0,04
<i>Prunella modularis</i>	-	2	-	-	2	2	-	5	6	0,00
<i>Erithacus rubecula</i>	-	2	1	1	1	1	-	6	6	0,00
<i>Phoenicurus ochruros</i>	2	2	1	4	10	1	1	18	21	0,02
<i>Saxicola rubetra</i>	-	1	-	-	-	-	-	1	1	0,00
<i>Oenanthe oenanthe</i>	-	1	-	-	-	-	-	1	1	0,00
<i>Turdus merula</i>	-	1	1	1	-	-	2	5	5	0,00
<i>T. pilaris</i>	-	46	297	162	258	190	-	88	953	0,77
<i>T. philomelos</i>	-	5	1	6	-	-	-	8	12	0,01
<i>T. iliacus</i>	-	-	-	17	35	2	8	13	62	0,05
<i>T. viscivorus</i>	-	23	137	88	60	18	-	67	326	0,26

<i>Phyllosc. collybita</i>	59	5	1	1	-	1	-	54	67	0,05
<i>P. trochilus</i>	6	-	-	-	-	-	-	6	6	0,00
<i>Aegithalos caedatus</i>	-	20	-	12	-	-	-	2	32	0,03
<i>Regulus regulus</i>	-	22	6	253	35	8	15	42	339	0,28
<i>Parus ater</i>	-	38	-	-	2	6	-	12	46	0,04
<i>P. caeruleus</i>	-	177	-	38	17	28	-	31	260	0,21
<i>P. major</i>	-	430	102	-	87	26	-	63	645	0,52
<i>Certhia familiaris</i>	-	-	1	-	-	-	-	1	1	0,00
<i>Troglod. troglodytes</i>	-	-	1	-	1	2	-	4	4	0,00
<i>Nucifr. caryocatactes</i>	-	1	-	1	2	1	-	5	5	0,00
<i>Garrulus glandarius</i>	-	-	1	1	-	-	-	2	2	0,00
<i>Corvus frugilegus</i>	-	-	-	-	50	400	-	2	450	0,37
<i>Sturnus vulgaris</i>	-	14	21	-	60	139	-	15	234	0,19
<i>Fringilla coelebs</i>	9	49.546	22.405	7532	5830	3624	-	2208	88.946	72,20
<i>F. montifringilla</i>	-	79	11.321	1986	1393	2820	5	742	17.604	14,29
<i>Serinus serinus</i>	-	-	8	12	3	8	-	23	31	0,03
<i>Carduelis chloris</i>	-	5	3	176	145	241	-	87	570	0,46
<i>C. carduelis</i>	-	48	254	140	117	186	2	100	747	0,61
<i>C. spinus</i>	17	499	1630	935	655	1005	-	389	4741	3,85
<i>C. cannabina</i>	-	7	399	1.504	351	89	-	175	2350	1,91
<i>C. flammea</i>	-	-	-	1	-	1	-	2	2	0,00
<i>Loxia curvirostra</i>	-	36	31	13	24	27	-	30	131	0,11
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	-	-	-	-	51	18	-	24	69	0,06
<i>Cocc. coccothraustes</i>	-	8	38	-	36	12	-	14	94	0,08
<i>Emberiza citrinella</i>	-	-	-	-	1	6	-	5	7	0,00
<i>E. schoeniclus</i>	-	-	17	-	22	13	1	23	53	0,04
Celkem	169	51.558	37.369	13.025	9946	11.130	37	4868	123.234	

Podzimní tah ptáků v západních Krkonoších v roce 2001 Autumn migration of birds in western Krkonoše in 2001

Lubor Červa¹, Jan Rosmus², Jaroslav Jelínek³ & Luděk Hovorka⁴

¹ Za Strahovem 69, 169 00 Praha 6

² Verdunská 9/713, 160 00 Praha 6

³ 267 17 Mořina 9

⁴ 273 21 Křovice 14

V období od 17. VIII. do 21. X. 2001 byl prováděn odchyt a pozorování ptáků při denním a nočním tahu v západních Krkonoších po dobu celkem 19 odchyťových dní.

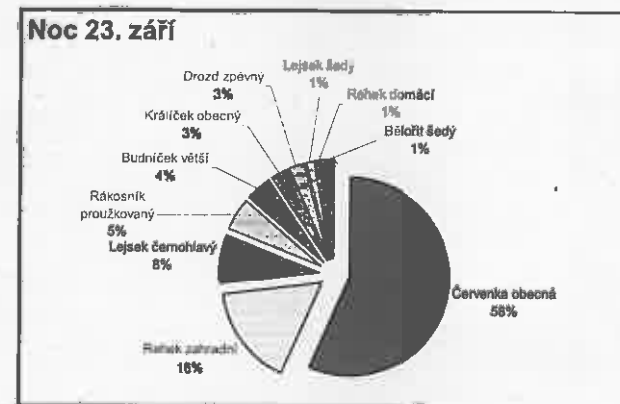
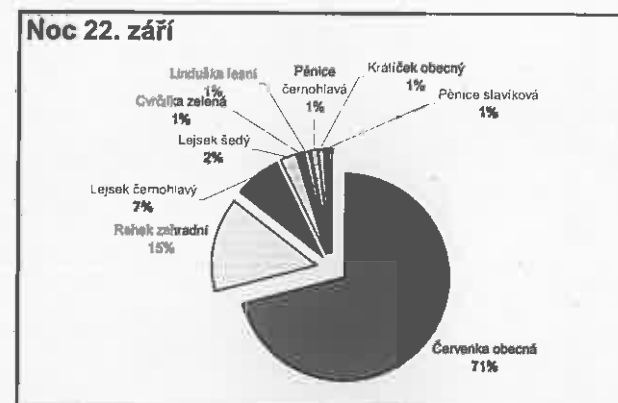
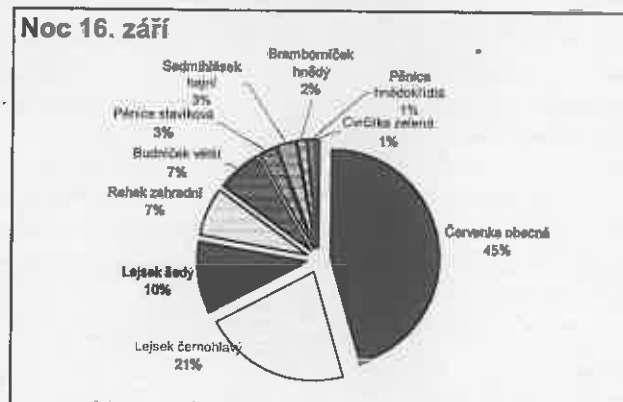
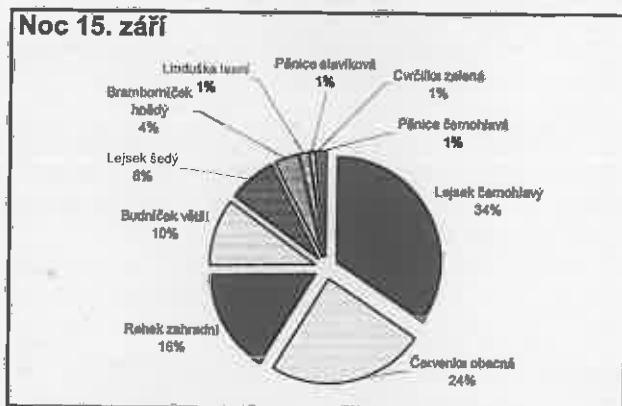
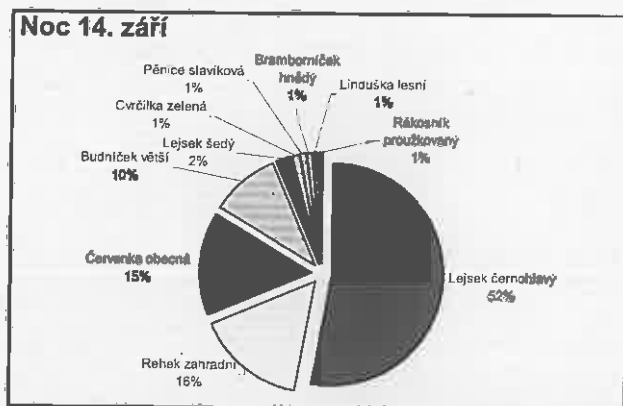
Sítě byly instalovány v sedle nad Voseckou boudou (1270 m n. m.) v prostoru mezi kameny Tvarožníku (1320 m n. m.) a vrcholem Szrenica (1361 m n. m.). Délka sedla je necelý 1 km. Od poloviny sedla směrem k Tvarožníku bylo 200 m vzdálenosti přehrazeno pětikapsovými sítěmi o výšce 2,20 m, s velikostí ok 16 mm.

Jako zdroj světla pro noční odchyty sloužil reflektor s výbojkou RIV o výkonu 2000 W, napájený moderní, tichou elektrocentrálou Honda. Reflektor byl umístěn při zemi u okraje sítě. Proud světla byl směřován šikmo proti očekávanému přiletu ptáků, tj. přibližně severovýchodním směrem. Pro úspěšnost odchyty se nám tento způsob osvědčil jako nejvýhodnější.

Odchyceno bylo celkem 4792 ptáků v 58 druzích, z toho pouze jediný okroužkovaný pták (čížek lesní *Carduelis spinus* s kroužkem Moskva). Prozatím evidujeme jeden nález námi okroužkovaného ptáka z denního odchyty (králíček obecný *Regulus regulus*, kroužkovaný 8. X. 2001, byl nalezen 22. X. 2001 ve Švýcarsku).

Tab. 1 přináší celkové výsledky nočních i denních odchyťů. Z přehledu je patrné, že nejúspěšnější noci byly 14., 15. a 22. září. V těchto dnech vanul slabší jižní vítr při oblačnosti, která zakrývala jak sedlo, tak vrcholky okolních hor, tj. začínala asi od výšky 1200 m n. m. Druhové zastoupení ptáků okroužkovaných během nočních odchyťů je znázorněno na obr. 1.

Sedlo nad Voseckou boudou je svým charakterem jedinečnou lokalitou pro výzkum denního, ale především nočního tahu ptáků. Výsledky odchyťů v roce 2001 nelze pro nedostatek srovnávacího materiálu nijak hodnotit, proto uvádíme jen celkové počty okroužkovaných ptáků. Plánováno je pokračování odchyťů v této lokalitě i v následujících letech.

Obr. 1. Noční odchyty ptáků ve dnech 14.–16. IX. a 22.–23. IX. 2001.
Birds caught during night migration in September 14–16 and 22–23, 2001.

Tab. 1. Celkový počet ptáků odchycených v sedle nad Voseckou boudou na podzim 2001 (sloupce s datem odchyvu v bílém nebo černém poli znamenají denní nebo noční odchyty).
Total number of birds caught during autumn migration in the western part of the Krkonoše Mts. in 2001 (columns with datum in a white or black field mean day or night catches).

Druh	Srpen (VIII.)							Září (IX.)							Říjen (X.)							Celkem			
	17.	18.	19.	14.	15.	15.	16.	16.	21.	22.	23.	23.	24.	4.	5.	5.	6.	6.	7.	7.	8.		19.	20.	20.
Bělořit šedý				2	3							1													6
Bramboraček hnědý				8	6	25	3	2															1		44
Břihák lesní				1	1	1																		2	
Budníček lesní	1	1		1	1				1															6	
B. menší	11	9	6	1	2	1	2	10	11					4	1	1	1							60	
B. větší				99	18	70	13	1	3	1	3			1										210	
Cvrčilka zelená				10	2	6	1	1	4															24	
Čečetka zimní				148	51	167	88	21	22	309	50	42		33	10	9	48	1	19	1	15	3		11	
Červenka obecná														2	2	23	1	49	1					1037	
Čížek lesní				1																				82	
Dlažďák tuhostožobý								1		2														3	
Drozd brávník																						2		2	
D. cvrčala																						1	1	2	
D. kvíčala																						1	1	4	
D. zpěvný				2				1	5	2												7	6	37	
Hýtl obecný																								4	
Konipas bílý																								1	
K. luční				1	1																			1	
Kos černý																								1	
K. horský																								23	
Kraňavec obecný				1																				3	
Králíček obecný				7	1	5	3	2	4	73	2			13	27	128	510	248	6					1029	
K. ohnivý																								2	
Kručňáček obecný																								1	
Křepelka polní				1	1																			1	
Lejsek černohlavý	2	2	5	4	520	72	237	42	7	4	32	6												4	

Lejsek šedý				22	21	52	20	1	10	1														127				
Línuška lesní				8	3	8			4	1														24				
L. luční									1															2				
Mlynářík dlouhoocasý										8														25				
Ořešník kropenatý																								2				
Pěnice černohlavá				2	6				1	4	1													15				
P. hnědokrídla	1			3	3				2	1														7				
P. pokřovní				1					2															3				
P. slavíková				10	2	6	5	1	3															27				
Pěnkava jikavec																								24				
P. obecná									53	3				2	9	4	4							24				
Pěvuška modrá				3	3	2	1	6	16					3	45	4	24							138				
Rákosník obecný				2	1	4			3					7	8	2								61				
R. proužkovaný				5	3				2	4														10				
Rehek domácí	1	1																						16				
R. zahradní				155	40	111	14	7	4	65	2	12												10				
Sedmiděsát hajní				2	1				5															413				
Slavík modráček				1					1															8				
Strnad rákosní																								3				
Sifizik obecný																								1				
Sýc rousný																								25				
Sýkora babka																								2				
S. koňadra																								1				
S. lužní																								143				
S. modřínka																								3				
S. parukářka																								70				
S. uhelníček																								2				
Šoupatník dlouhopský				3																				2				
Špaček obecný																								85				
Šťaváček obecný																								1				
Ťuláček obecný																								2				
Zvoněk zelený																								5				
Žluva hajní																								1				
Celkem	18	16	5	20	1001	232	714	5	206	45	134	450	229	79	1	46	151	10	341	2	593	1	420	1	36	1	35	4792

Další hnízdění výra velkého (*Bubo bubo*) v opuštěném hnízdě čápa černého (*Ciconia nigra*)

Breeding of the Eagle Owl in an empty nest of the Black Stork

Jan Grúz

543 73 Prosečné 3

Dne 7. VI. 2001 jsem kontroloval známá hnízda čápa černého (*Ciconia nigra*) v Pilníkově v okrese Trutnov. Všechna byla v tomto roce neobsazená, pouze hnízdo na „Bukové stráni“ bylo čápy černými navštěvováno.

Uvedené hnízdo bylo obsazeno výrem velkým (*Bubo bubo*) v roce 1991, kdy jsem jej kontroloval 8. VI. (čápi černí zde naposledy hnízdili v roce 1989). Snesena byla pravděpodobně 3 vejce, okroužkována 2 mlád'ata, úspěšně bylo vyvedeno jedno mládě (při pozdější návštěvě bylo pod hnízdním stromem nalezeno 1 mrtvé mládě – BĚLKA & GRÚZ 1992).

Při návštěvě hnízda u „Liškárny“ dne 7. VI. 2001 (poslední hnízdění čápa černého v roce 1992) v něm byla nalezena 2 mlád'ata výra velkého zhruba 3 týdny před vyvedením. Mlád'ata byla okroužkována 13. VI. a později úspěšně vyvedena.

Rozměry hnízda – větší průměr 120 cm, menší 95 cm. Hnízdní kotlinka byla v části více vzdálené od kmene stromu. Výška hnízdního materiálu dosahovala asi 20 cm. Pod hnízdem bylo dost trusu. V blízkosti jsem nenalezl místo přípravy potravy. Okolí hnízda tvořil vzrostlý smrkový les s vtroušenými buky. Sklon svahu byl velmi mírný k severu až severovýchodu. Hnízdo bylo vzdáleno asi 500 m jihozápadně od prvního zjištěného hnízdění na hnízdě čápa černého.

Hnízdění výra velkého na opuštěném hnízdě čápa černého zde bylo zjištěno již dvakrát, a proto je možné se domnívat, že se jedná pravděpodobně o stejnou samici, popřípadě o stejný hnízdní pár, který má v této lokalitě pevné stanoviště. V blízkém okolí totiž hnízdí ještě další dva páry výra velkého.

Literatura

BĚLKA T. & GRÚZ J. 1992: Další případy hnízdění výra velkého *Bubo bubo* (L.) na stromě. *Panurus* 4: 61–65.

Předběžná zpráva o společném nocovišti konipasa bílého (*Motacilla alba*) uprostřed města

Preliminary report on communal roosting of the White Wagtail in town centre

Jaroslav Klápště & Josefa Klápšťová

Masarykova 591, 468 22 Železný Brod

Společně nocují převážně ti ptáci, kteří také sbírají společně potravu. Přestože konipasi bílí (*Motacilla alba*) jsou relativně nespolečenší ptáci pokud jde o sběr potravy, nocují (hlavně v mimohnízdní době) na hromadných nocovištích (CAMPBELL & LACK 1985). Kroužkováním bylo zjištěno, že létají za potravou až do vzdálenosti přes 30 km od svého společného nocoviště (SHIRHAI 1996).

Dne 9. IX. 1999 jsme zcela náhodně objevili společné nocoviště konipasa bílého ve dvou stromech rostoucích uprostřed náměstí v Železném Brodě. Náměstím vede hlavní, velice frekventovaná silnice E 65 z Prahy do Harrachova. Je to nejrušnější a v noci též nejosvětlenější místo ve městě. Přesto si ho konipasi vybrali za nocoviště. Nocují zde ve dvou lípách, asi 7 m vysokých, které rostou po stranách starobylé kašny naproti radnici. Ptáci přilétají na nocoviště jednotlivě nebo v malých skupinách a nevadí jim ruch vozidel na náměstí, ani hlučně se bavící lidé poblíž. Ve stromě konipasi seděli vždy blízko sebe, ve vzdálenosti menší než 10 cm. Největší počet přilétal nocovat v září – např. 22. IX. 1999 jsme napočítali 331 ptáků. Naopak nejmenší počet přilétal v době, kdy hnízdili nebo začínali hnízdit – např. 28. IV. 2001 jsme napočítali 102 ptáků, 10. V. 2001 už jenom 48 ptáků, 10. V. 2000 dokonce jen 28 ptáků.

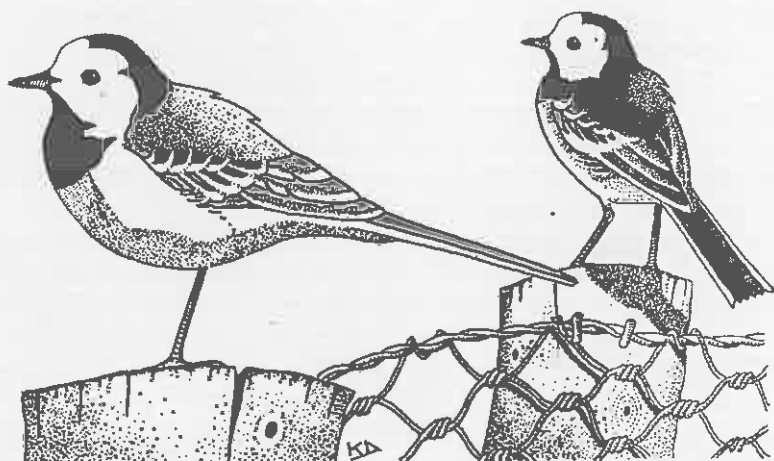
Podrobnosti z tohoto nocoviště chceme publikovat později v podrobnější studii. Chceme popsat nocování konipasů bílých v širších souvislostech, vč. pozorování našich kolegů, jak nám je sdělovali nebo popisovali.

Prosíme další ornitology, kteří mají vlastní pozorování z nocovišť konipasů a nechtějí je sami publikovat, aby nám o svých zkušenostech napsali. Nejzajímavější jsou hromadná nocoviště ve městech, na budovách, ve stromoradích, ale zajímají nás jakákoliv větší nocoviště, třeba i v rákosinách. Zvláště uvítáme podrobnější popisy nocovišť, datumy výskytů, čas přiletů a celkové množství ptáků. Za všechny zprávy o nocovištích konipasů bílých předem děkujeme.

Literatura

CAMPBELL B. & LACK E. (eds.) 1985: A dictionary of birds. T. & A. D. Poyser, Carlton, UK.

SHIRIHAI H. 1996: The birds of Israel. Academic Press, London.

Konipas bílý (*Motacilla alba*)

(© Koen Devos /Belgie, s laskavým svolením vydavatele převzato z publikace Hagemeijer & Blair 1997, The EBCC Atlas of European Breeding Birds, Poyser London).

**Zimní invaze brkoslava severního (*Bombycilla garrulus*)
a jeho pozdní výskyt na Semilsku v roce 2001**
*Winter invasion of the Waxwing and its late occurrence
in the Semily region in 2001*

Ladislav Jasso

Proseč 25, 513 01 Semily

Brkoslav severní (*Bombycilla garrulus*) hnízdí pravidelně v jehličnaté tajze ve Skandinávii a evropské části Ruska na sever od 60. rovnoběžky. V České republice se objevuje od listopadu do února s hlavním výskytem v prosinci. V některých zimách má výskyt brkoslavů charakter invaze. Zpětný průtah z jižnějších částí Evropy se projevuje zvýšeným počtem v březnu až do poloviny dubna. Občas se jednotliví ptáci, dvojice i malá hejna zdrží do konce dubna, výjimečně až do poloviny května. V této době je možné pozorovat i epigamní projevy. Brkoslavi se nejčastěji vyskytují v nižších polohách, kde v hejnech čítajících někdy stovky až tisíce ptáků vyhledávají bobule jmelí a ochmetu (HUDEC 1983, HORÁK 1999).

Na Semilsku se brkoslavi v minulých zimách objevovali zcela výjimečně a v malém počtu. Sám jsem je během posledních 5 zim pozoroval pouze dvakrát (20. II. 1999 – 14 ex. na Proseči, 26. XII. 1999 – 1 ex. na Kozákově). Naopak v zimě 2000/2001 se objevili ve značném počtu a jejich výskyt se protáhl až do začátku května.

První hejno 20 ex. jsem pozoroval dne 1. I. 2001 v aleji jeřábů pod Kozákovem. Další hejno 60 ex. se objevilo na Proseči dne 28. I. 2001. Nejvíce brkoslavů se však zdržovalo na Semilsku v únoru, kdy jsem několikrát pozoroval hejna až 150 ex. V té době se ptáci živili hlavně jablky a byli velice důvěřiví. Hejna brkoslavů obvykle několikrát denně navštěvovala jednu a tutéž jablonoň, až ji plodů zcela zbavila. Část jablek ptáci ozobali a zbytek popadal na zem. Do konce února byly téměř všechny jabloně bez plodů, a proto zmizela i velká hejna brkoslavů.

V březnu už jsem brkoslavy v zahradách neviděl. Několikrát jsem pozoroval dvojice nebo i hejna do 40 ex. při zpětném tahu, nejčastěji v místě zvaném Vzdychánek pod Kozákovem.

Znovu se brkoslavi překvapivě objevili v okolí mého bydliště až koncem dubna a setrvali zde několik dní. Dne 29. IV. 2001 ráno jsem zaslechl jejich typický cvrčivý hlas. Na stromech na okraji lesa sedělo 40 ptáků a po způsobu lejsků lovíli hmyz. Později začali sletovat do sousedovy zahrady. Ten při jarním úklidu sklepa vysypal na konci své zahrady na okraji lesa několik beden jablek, kterými

se ptáci živili. V této době už byli velice plaší a nebylo snadné se k nim přiblížit. Souhrn jamních pozorování brkoslava severního na Proseči u Semil (kvadrát 5357) v roce 2001:

19. IV. – 8 ex.	29. IV. – 40 ex.	2. V. – 15 ex.
3. V. – 13 ex.	4. V. – 4 ex.	5. V. – 19 ex.
6. V. – 10 ex.	7. V. – 22 ex.	8. V. – 28 ex.
9. V. – 4 ex.		

Závěr

V roce 2001 jsem na Semilsku pozoroval brkoslavy severní od 1. I. do 9. V. celkem 28x (leden 2x, únor 10x, březen 6x, duben 2x, květen 8x). Jejich výskyt a počet měl charakter invaze, jaká dosud nebyla v této části Podkrkonoší zaznamenána. Zajímavé je setrvání brkoslavů až do května, podmíněně pravděpodobně potravní nabídkou.

Literatura

- HORÁK P. 1999: Pozdní výskyt brkoslava severního (*Bombycilla garrulus*) a jeho epigamní chování. *Crux 14*: 57–58.
 HUDEC K. (ed.) 1983: Fauna ČSSR – Ptáci 3/1. *Academia, Praha*.

Další výskyt husy indické (*Anser indicus*) v Podkrkonoší *Occurrence of the Bar-headed Goose at the foothill of the Krkonoše Mts.*

Ladislav Jasso

Proseč 25, 513 01 Semily

Husa indická (*Anser indicus*) je středně velký pták převážně světle šedé barvy, pouze hlava a krk mají kontrastní černobílou kresbu. Ve volné přírodě se vyskytuje ve středoasijských rovinách Altaje a Ťan-Šanu, v Tibetu a v části Mongolska v nadmořských výškách 4400–4700 metrů. Hnízdí zde na březích jezer v hustých koloniích, hnízda byla nalezena i na útesech a nízkých stromech. Německý cestovatel A. SCHÄFER píše, že v řídce osídlených horských oblastech jsou husy indické málo plaché a lze se k nim přiblížit až na 20 m (HANZÁK & HUDEC 1963). Ve velkých hejnech pak husy zimují v Barmě a Přední Indii a v době tahu přeletují i Himaláje. Světová populace je odhadována na 10.000 jedinců (MADGE & BURN 1988).

V Evropě se uvádí tento druh jako zatoulanec v Maďarsku a evropské části Ruska. Zdivočelé hnízdící husy indické byly hlášeny z Německa, Holandska, Norska a jižního Švédska (BEAMAN & MADGE 1998). V České republice se objevuje od roku 1972 především v jižních, západních a středních Čechách, ale i na Svitavsku, kde bylo dokonce nalezeno vejce (MACH 2000). Z Krkonoší je uváděno pozorování 1 ex. z 12. IX. 1975 na rybnících ve Vrchlabí a Dolním Lánově (MILES 1975) a 30. V. a 5. VI. 2000 byl pozorován rovněž 1 ex. na řece Jizeře u Poniklé (PAŽOUT & MAREK 2000). Populární je chov této husy v zoologických zahradách i u soukromých chovatelů a právě z těchto chovů pravděpodobně tito uprchlíci pocházejí.

Pár hus indických jsem pravidelně pozoroval ve dnech 29. IV.–9. VI. 2001 v částečně zatopeném lomu u Železného Brodu (kvadrát 5357) (dokladové foto viz obr. 1). Tento lom leží v nadmořské výšce 400 m a po ukončení těžby čediče se v něm vytvořil mělký bezodtoký rybník o rozloze asi 0,5 ha, který je z větší části zarostlý orobincem. Nejčastěji jsem husy pozoroval na břehu rybníka, kde pravidelně odpočívaly nebo se pásly na rašící trávě. Ptáci nebyli kroužkovaní a neměli na sobě žádné stopy chovu v zajetí. Nebyli plaší (úniková vzdálenost asi 20 m), ale ani důvěřiví. Několikrát jsem pozoroval housera při odpočinku, kdy po krátkém několikavteřinovém spánku sledoval bedlivě své okolí na zemi i ve vzduchu. Oba ptáci byli neustále spolu. Hnízdění chování jsem až na jedinou výjimku, kdy houser za přítomnosti husy přešlapoval na jednom místě, ozýval se tichými „husími“ zvuky a opakovaně nahlížel do trsu trávy, nepozoroval.

Kromě uvedené lokality jsem husy indické sledoval dvakrát i v dalším částečně zatopeném lomu ve Šlapu asi 2 km západně od Semil. Zde se pásly a odpočívaly na břehu mělké bažiny poblíž lomové stěny. Pozoroval jsem je rovněž při přeletu ve značné výšce mezi oběma lomy.

Pozorování bylo akceptováno Faunistickou komisí ČSO pod č. j. 35/2001.

Literatura

- BEAMAN M. & MADGE S. 1998: The handbook of birds identification of Europe and western Palearctic. Ch. Helm, London.
- HANZÁK J. & HUDEC K. 1963: Světem zvířat. Díl II/1 – Ptáci. Nakl. Albatros, Praha.
- MADGE S. & BURN H. 1988: Wildfowl. Ch. Helm, London.
- MACH J. 2000: První výskyt husy indické (*Anser indicus*) v okrese Svitavy. *Panurus* 10: 135-136.
- MILES P. 1975: Husa indická (*Anser indicus*) v Krkonoších. *Prunella* 1: 19.
- PAŽOUT O. & MAREK J. 2000: Husa indická (*Anser indicus*). In: *Ornitologická pozorování v oblasti Krkonoš v roce 2000. Prunella* 26: 8.

Obr. 1. Pár hus indických (*Anser indicus*) pozorovaných v zaplaveném lomu u Železného Brodu (foto J. Klápšťová).
Pair of the Bar-headed Goose observed in a flooded quarry near Železný Brod.

Ornitologická pozorování v oblasti Krkonoš v roce 2001 *Ornithological observations in the Krkonoše Mts. in 2001*

(Vysvětlivky: M – samec, F – samice; MM – více samců, FF – více samic; ex. – exemplář(e); ad. – adultní, imm. – nedospělý, juv. – juvenilní; S, J, V, Z apod. – světové strany)

Potáplice severní (*Gavia arctica*)

25. XI. – Jilemnice (koupaliště Mříčná), 2 ex. v prostém šatě (1 ex. zraněn, asi 3 dny ošetřován v zajetí, poté vypuštěn zpět): zdravý pták po 5 dnech odlétl, zraněný později uhynul v ZOO Dvůr Králové (J. Vodehnal)

Potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*)

4. a 7. IV. – Vrchlabí (rybník u letiště), 3 ex. (J. Flousek)

Bukač velký (*Botaurus stellaris*)

7. X. – Dolní Staré Buky, vyplašen 1 ex. při honu na kachny (V. Cerman)

Volavka bílá (*Egretta alba*)

29. IX. – Trutnov (Dolce), 1 ex. na vypuštěném rybníku (V. Cerman)

Volavka popelavá (*Ardea cinerea*)

(Výskyt tohoto druhu v podhůří Krkonoš se stal natolik běžným a pravidelným, že od roku 2001 uvádíme pouze zajímavější pozorování: nové lokality, vyšší počty zastížených jedinců a podobně.)

5. I. – Dolní Štěpanice, 1 ex. (M. Pokorný)
9. II. – Dolní Sytová (ř. Jizera), 15 ex. (M. Pokorný)
10. III. – Dolní Branná, 11 ex. na skládce (J. Kalenský)

Čáp černý (*Ciconia nigra*)

13. II. – Svoboda n. Ú. (Maršov II), přelet 1 ex. (V. Novotná) (Zimní pozorování ověřováno, pozorovatelka vylučuje záměnu s jiným druhem.)
14. III. – Přivlaka, první pozorování (A. Kahoun)
8. IV. – Vrchlabí (Vápenický potok), 1 kroužící ex. (J. Kalenský)
15. IV. – Jilemnice-Hrabačov (benz. stan.), 2 ex. (P. Štěpánek)
17. IV. – Poniklá, 1 ex. (M. Jakoubek)
17. IV. a 11. VII. – Přivlaka, 1 kroužící ex. (A. Kahoun)
18. IV. – Roprachtice-Škodějov, 5 kroužících ex. (M. Jakoubek)
19. IV. – Temný Důl, přelet 1 ex. (J. Flousek)

22. IV. – Křivčice, 1 kroužící ex. (M. Jakoubek)
 28. IV. – Vichovská Lhota, 1 kroužící ex. (M. Jakoubek)
 6. V. – Jilemnice-Hrabačov, 1 ex. (M. Jakoubek)
 10. V. – hnízdo Roprachtice-Škodějov: 10. V.- prázdné s čerstvými stříkanci, 2. VI.- 2 ad. ex. asi 50 m od hnízda, 14. VI.- hnízdo prázdné, dospělí jedinci v okolí (vše M. Jakoubek)
 10. V. – hnízdo Stará Ves: prázdné (M. Jakoubek)
 10. V. – Trutnov (Peklo), 1 ex. (M. Mareček)
 19. V. – Trutnov (Horní Staré Město), přelet 4 ex. (M. Mareček)
 26. V. – hnízdo Bíner: prázdné, snůška zničena (pod hnízdem skořápky z vajec) (J. Kalenský)
 2. VI. – hnízdo Horní Štěpanice (pod Zákoutím): 2. VI.- F na hnízdě se 4 mlád'aty v bílém peří, 14. VI.- 4 mlád'ata s černým peřím na letkách a hlavě, 24. VI.- kroužkována 4 mlád'ata (vše M. Jakoubek)
 3. VI.-14. VII. – Vítkovice, opakovaná pozorování 1 ex. (M. Pokorný)
 10. VI. – Horní Sytová (Arnoštov: ř. Jizerka), 1 ex. s kroužkem na pravé noze (M. Jakoubek)
 10. VI. – Trutnov (Poříčí), 1 kroužící ex. (J. Flousek)
 14. VI. – hnízdo Poniklá: prázdné (M. Jakoubek)
 14. VI. – Svoboda n. Ú. (ř. Úpa u benz. stan.), 1 ex. (J. Flousek)
 27. VI. – Roudnice, 1 ex. (M. Pokorný)
 1. VIII. – Vrchlabí (Podhůří), 2 ex. (P. Flousek, M. Flousek)
 1.-5. VIII. – Vilémov, přelety 2 ex. (P. Štěpánek)
 7.-25. VIII. – Jilemnice-Hrabačov (benz. stan.), opakovaná pozorování 1-2 ex. (J. Buchar, J. Fišera, M. Jakoubek, O. Pažout, P. Štěpánek)
 20. IX. – Vichová (Peřimov), přelet 1 ex. (M. Jakoubek)

Čáp bílý (*Ciconia ciconia*)

10. III. – Mladé Buky, 2 ex. (Z. Balcar)
 28. III. – Prostřední Lánov (Kovářsko), 1 ex. (J. Kalenský)
 28. III. – Vrchlabí (letiště), 1 ex. (J. Flousek)
 29.-30. III. – Vrchlabí (letiště), 4 ex. (J. Kalenský, J. Sýkora)
 30. III. – hnízdo Prostřední Lánov (komín ve statku): 30. III.- 1 ex., 1. IV.- 2 ex., 3. IV.- páření na hnízdě, 9. V.- 5 vajec, 25. V.- 3 mlád'ata ve stáří asi 10 dní (vše J. Kalenský)

31. III. – Vlčice, 2 ex. (M. Mareček)
 1. IV. – Vrchlabí (rybník u letiště), 1 ex. (J. Flousek)
 17. IV. – Prostřední Lánov, 5 ex. létajících nad komínem s hnízdem (J. Kalenský)
 17. IV. – Vlčice, 15 ex. (M. Mareček)
 18. IV. – Vlčice, 10 ex. (M. Mareček)
 21. IV. – Valteřice, 1 ex. (J. Fišera)
 22. IV. – Vrchlabí (Liščí kopec), přelet 1 ex. (D. Vodnárek)
 6. V. – Vrchlabí (Vejsplachy), 1 ex. (M. Jakoubek)
 8. V. – Vrchlabí (letiště), přelet 8 ex. (J. Flousek)
 14. VI. – Roprachtice, 1 ex. (M. Jakoubek)

Doplňky:

- konec VIII. 2000 – Žireč, hnízdo na komíně s nejméně 1 mládětem (Z. Kynčl)
 2000 – Královec, hnízdo na komíně u žel. nádr. (M. Bartoš)

Labuť velká (*Cygnus olor*)

21. III. – Prosečné, přelet 2 ex. od SZ k JV (J. Grúz)
 4.-16. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), 1 pár (J. Flousek)
 5. IV. – Vrchlabí (rybník u letiště), 1 ex. (J. Kalenský)
 21. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), F staví hnízdo (J. Flousek)
 28. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), 1 M a mrtvá F (ohledána veterinářem, příčina smrti neznámá) (P. Flousek, J. Flousek)
 15. V. – Staré Buky, hnízdění 1 páru: 15. V.- F sedí na hnízdě, 27. V., 7. VI., 30. VI., 11. VII., 2. IX. - 1 pár se 6 mlád'aty (5 šedých, 1 bílé) (vše M. Mareček)
 25. V. – Dolní Lánov (rybník Kábrt), 1 ex. (J. Grúz)

Husa velká (*Anser anser*)

12. I. – Vrchlabí, noční přelet více ex. směrem k S (J. Flousek)

Husa polní (*Anser fabalis*)**Doplňky:**

23. I. 2000 – Mladé Buky, přelet 150-200 ex. směrem k Vrchlabí (M. Diviš)

Husice rajská (*Tadorna variegata*)

12. IV. – Vlčice, 1 pár na rozlitém potoce (oba ex. málo plaché) (M. Mareček)
 (Pozorování ptáků uniklých ze zajetí.)

Hvůzdák eurasijský (*Anas penelope*)

31. III. – Trutnov (Mrtvé jezero), 2 páry (M. Mareček)

Čírka obecná (*Anas crecca*)

13. I. – Semily (ř. Jizera), 1 M (L. Jasso)

24. III. – Staré Buky, 3 páry a 1 M (M. Mareček)

31. III. – Trutnov (Mrtvé jezero), 2 páry (M. Mareček)

1. IV. – Vrchlabí (rybník u letiště), 3 MM a 2 FF (J. Flousek)

11. V. – Stříbrná bystřina (1400 m n. m.), 1 M (B. Chutný)

28. XI. – Semily (ř. Jizera), 1 M (L. Jasso)

Kachna divoká (*Anas platyrhynchos*)

11. V. – Stříbrná bystřina, 1 pár ve stálém doprovodu 1 M čírky obecné (B. Chutný)

25. VI. – Úpské rašeliniště, 1 F (J. Flousek)

9. VII. – Úpské rašeliniště, 1 F s 5 mlád'aty (B. Chutný)

18. XI. – Vrchlabí (zámecký park), 36 MM a 34 FF (J. Flousek)

18. XII. – Vrchlabí (ř. Labe u Kozího plácku), 20 MM, 21 FF a 1 kříženec (černohnědý s bílou náprsenkou) (D. Vodnárek)

Ostralka štíhlá (*Anas acuta*)

18. III. – Vlčice (vodní nádrž Nebe), 4 MM a 3 FF (M. Mareček)

Čírka modrá (*Anas querquedula*)

24. III. – Staré Buky, 2 páry a 1 M (M. Mareček)

24. III. – Staré Buky (u hřiště), 2 MM a 1 F (M. Mareček)

Doplňk:

8. IV. 2000 – Trutnov (Peklo), 1 pár (P. Miles)

Lžičák pestrý (*Anas clypeata*)

24. III. – Staré Buky, 3 páry (M. Mareček)

4. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), 2 MM a 1 F (J. Flousek)

Polák velký (*Aythya ferina*)

22. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), 2 MM a 1 F (J. Flousek)

Polák chocholačka (*Aythya fuligula*)

24. III. – Staré Buky, 1 F (M. Mareček)

31. III. – Trutnov (Mrtvé jezero), 2 MM a 1 F (M. Mareček)

12. IV. – Trutnov (Peklo), 2 MM a 1 F (M. Mareček)

28. IV., 10. a 27. V. – Trutnov (Peklo), 1 pár (M. Mareček)

15. V. – Trutnov (Dolce), 3 páry a 2 MM (M. Mareček)

27. V. – Trutnov (Dolce), 3 páry (M. Mareček)

27. V. – Staré Buky, 1 pár a 1 M (M. Mareček)

11. VII. – Staré Buky, 1 F se 6 mlád'aty (M. Mareček)

11. VII. – Trutnov (Dolce), 1 pár s 9 mlád'aty (M. Mareček)

2. IX. – Trutnov (Dolce), 1 F se 4 mlád'aty a dalších 11 ex. (M. Mareček)

Luňák hnědý (*Milvus migrans*)

27. III. – Vrchlabí, přelet 1 ex. od rybníka Vejsplachy k Liščimu kopci (J. Kalenský)

18. V. – Prostřední Lánov (Kovářsko), vzájemný útok 2 luňáků hnědých a 5 kání lesních trvajících 15–20 min., následný odlet luňáků směrem k Dolnímu Lánovu (J. Kalenský)

20. V. – Studniční hora, přelet 1 ex. směrem ke Špindlerovu Mlýnu (M. Mareček)

Moták pochop (*Circus aeruginosus*)

7. I. – Prostřední Lánov (Kovářsko), 1 ex. nad pastvinou (J. Grúz)

24. III. – Vrchlabí, 1 kroužící ex. (J. Flousek)

16. IV. – Vrchlabí (Čertův Mlýn), přelet 1 M (J. Flousek)

28. IV. – Vlčice, 1 F (M. Mareček)

27. V. – Staré Buky, 1 pár (M. Mareček)

Moták pilích (*Circus cyaneus*)

10. III. – Prosečné, 3 ex. na polích (J. Grúz)

1. IV. – Prosečné, 1 F na poli (J. Grúz)

22. IV. – Arnultovice, 1 F létající nad polem, později odlet směrem k Rudníku (J. Grúz)

2. V. – Klínové Boudy, 1 F nad lesem proti K. b. (B. Chutný)

3. IX. – Prosečné, 1 M nad loukou (J. Grúz)

13. XI. – Dolní Lánov, 1 ex. (mladý M nebo F) (J. Grúz)

24. XI. – Horní Kalná, přelet 1 ex. (V. Cerman)

Káně rousná (*Buteo lagopus*)

7. I. – Dolní Lánov, 1 kroužící ex. (J. Grúz)

21. I. – Vlčice, 1 ex. (M. Mareček)

Orlovec říční (*Pandion haliaetus*)

3. X. – Přivlaka, přelet 2 ex. k JZ (A. Kahoun)

Dřemlík tundrový (*Falco columbarius*)

2. III. – Vrchlabí (letiště), 1 ex. sedící na keři, později přelet nad pole v Lánově (J. Grúz)

Ostříž lesní (*Falco subbuteo*)

12. V. – Peřimov, přelet 1 ex. podél ř. Jizery (J. Flousek)
 17. V. – Liščí hora, přelet 1 ex. od Pece p. Sn. k Dolnímu Dvoru (J. Flousek)
 19. V. – Dolní Lánov, 1 ex. (J. Kalenský)
 25. VI. – Výrovka, přelet 1 ex. (M. Šálek)
 28. VI. – Modrý důl (sedlo Luční a Studniční hory), 2 lovící ad. ex. (J. Flousek)
 30. VII. – Dolní Malá Úpa (1020 m n. m.), hnízdo s min. 1 mládětem před vylétnutím (T. Diviš)
 31. VII. – Pec p. Sn. (Zahrádka: 1050 m n. m.), hnízdo se 2 mláďaty ve stáří asi 3 týdny (T. Diviš)
 22. IX. – Staré Buky, přelet 1 ex. (V. Čerman)
 24. IX. – Pilníkov, 1 ex. (M. Mareček)
 X. 2001 – Rýchory, přelet 1 ex. (Z. Balcar)

Sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*)

28. III. – Labský důl, 1 ex. (J. Štursa)
 6. IV. – Obří důl, 1 pár (J. Vrána)
 23. IV. – Labský důl, 2 ex. (P. Hartmann)
 20. V. – Čertův důl, přelet 1 ex. od polské hranice k Malému Šišáku (J. Vaněk)
 23. V. – Úpské rašeliniště, přelet 1 ex. podél hrany Obřího dolu (B. Chutný)
 27. V. – Labský důl, 1 pár (T. Bělka, J. Vrána)
 17. VI. – Úpské rašeliniště, neúspěšný útok 1 ex. na holuba (B. Chutný)
 19. VIII. – Velká Kotelní jáma, 1 ex. (M. Pokorný)

Jeřábek lesní (*Bonasa bonasia*)

20. IV. – Sněžka (JZ svah, asi 100 m po modré tur. cestě nad Dixovým křížem), čerstvé stopy 1 ex. ve sněhu (M. Janiga)

Tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*)

22. IX. – Černá hora (SV svah, nad Diamantem), 2 FF na krajnici svážnice (P. Kučera)

23. IX. – Dlouhý hřeben, 1 F (J. Hřebačka)
 9. XI. – Martinova bouda, 1 M (V. Tremel)
 20. XI. – Rýchory (Dvorský les: Sokolka), vypuštěno 7 MM a 4 FF s vysílačkami (J. Flousek)

Koroptev polní (*Perdix perdix*)

9. III. – Vrchlabí (Liščí kopec), 2 ex. (D. Vodnárek)
 24. III. – Vrchlabí (pole S od benz. stan. na Lánovské), 1 pár (J. Flousek)
 30. IV. – Vrchlabí (Berlín), 2 ex. (D. Vodnárek)
 13. XII. – Vrchlabí (Liščí kopec), 7 ex. (D. Vodnárek)
 2001 – Mladé Buky, 10-14 ex. (Z. Balcar)

Křepelka polní (*Coturnix coturnix*)

10. V. – Vlčice, hlas 1 M (M. Mareček)
 20. V. – Horní Lysečiny, hlas 1 M (P. Pelz)
 27. V. – Trutnov (Bojiště), hlas 1 M (M. Mareček)
 30. V. – Vrchlabí (Beranka), hlas 1 M (J. Štursa)
 6. VI. – Lahrový Boudy, hlas 1 M (J. Flousek)
 7. VI. – Vichová (Mladkov), hlasy 5 MM (M. Jakoubek)
 14. VI. – Svoboda n. Ú. (Sluneční stráž), hlas 1 M (J. Flousek)
 17. VI. – Trutnov (Babi), hlasy 3 MM (J. Fišera)
 17. VI. – Horní Maršov, hlasy 2 MM (J. Fišera)
 20. VI. – Křížovky (statek u Sovince), hlas 1 M (J. Flousek)
 21. VI. – Horní Maršov (tur. cesta směrem k Rýchorám), hlas 1 M (J. Flousek)
 25. VI. – Vrchlabí (Čertův mlýn), hlas 1 M (J. Flousek)
 27. VI. – Pančavská louka (mezi Harrach. kameny a rozcestím U čtyř pánů: 1375 m n. m.), hlas 1 M (J. Flousek)
 5. VII. – Vichovská Lhota, hlasy 4 MM (M. Jakoubek)
 18. VII. – Pilníkov, hlas 1 M (M. Mareček)
 19. VII. – Trutnov (Horní Staré Město), hlas 1 M (M. Mareček)
 21. VII. – Vichová, hlas 1 M (M. Jakoubek)
 31. VII. – Pec p. Sn. (Zahrádka), hlas 1 M (T. Diviš)

Bažant obecný (*Phasianus colchicus*)

22. VI. – Přivlaka (Zlatá hora), 1 M (A. Kahoun)

Chřástal vodní (*Rallus aquaticus*)

2. XI. – Vrchlabí (Podhůří), chycen 1 vysílený ex., přinesen do útulku a vypuštěn 13. XI. (J. Flousek)

Slípka zelenonohá (*Gallinula chloropus*)

1. IV. – Vrchlabí (rybník u letiště), 1 ex. (J. Flousek)
 22. a 28. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), 1 ex. (J. Flousek)
 10. V. – Trutnov (Peklo), 1 ex. (M. Mareček)
 2. IX. – Staré Buky, 1 ad. a 1 juv. ex. (M. Mareček)

Lyska černá (*Fulica atra*)

15. III. – Svoboda n. Ú., nalezen 1 poraněný ex., po ošetření vypuštěn na ř. Úpu (Z. Balcar)
 24. III. – Vrchlabí (rybník u letiště), 1 ex. (J. Flousek)
 7. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), 1 ex. (J. Flousek)
 11. VII. – Staré Buky, 1 pár se 2 mlád'aty (M. Mareček)

Kulík říční (*Charadrius dubius*)

22. IV. – Vrchlabí (rybník u letiště), hlas 1 ex. (J. Flousek)
 28. IV. – Vlčice (vodní nádrž Nebe), 1 pár (M. Mareček)
 29. IV. – Trutnov (Mrtvé jezero), 2 páry (M. Mareček)
 30. VI. – Trutnov (Mrtvé jezero), 1 pár u hnízda s 1 mládětem a 3 vejci (M. Mareček)

Kulík hnědý (*Charadrius morinellus*)

12. V. – Luční hora, 5 ex. (B. Chutný, V. Pavel)
 13. V. – Studniční hora (Z svah: 1540 m n. m.), vyplašeny 2 ad. ex., přelet k Úpskému rašeliníšti (M. Krukowski)
 20. V. – Luční hora (první terasa nad 2. bunkrem směrem od kapličky), 1 ex. pozorován po dobu asi 20 min. (fotodokumentace viz časopis Krkonoše č. 11/2001, str. 8-9) (J. Vaněk st., J. Vaněk ml.)
 30. V. – Sněžka (asi 20 m vpravo od tur. cesty na úrovni 18. sloupu), 1 ad. ex. předstírající zranění („poraněné křídlo“) (fotodokumentace viz časopis Krkonoše č. 11/2001, str. 8-9) (J. Vaněk, A. Kúrka)

Čejka chocholátá (*Vanellus vanellus*)

- 5.-11. III. – Horní Kalná (Příšnice, hřeben mezi Kalnou a Kunčicemi), 25 ex. (J. Kalenský)
 10. III. – Prosečné, přelet 45 ex. od V k Z (J. Grúz)
 15. III. – Mladé Buky, 4 ex. (Z. Balcar)
 28. III. – Vrchlabí (rybník u letiště), 150 ex. (J. Kalenský)
 2. V. – Úpské rašeliníště, 1 ex. u cesty k Luční boudě (B. Chutný)
 10. V. – Roprachtice, 6 ex. na poli (M. Jakoubek)

13. VI. – Vrchlabí (Vejsplachy), 1 ex. s min. 2 mlád'aty (E. Martinová)
 18. XI. – Vrchlabí (rybník u letiště), 3 ex. (J. Flousek)

Bekasina otavní (*Gallinago gallinago*)

7. VI. – Pančavská louka, hlas 1 ex. (J. Flousek)
 8. VI. – Úpské rašeliníště, 2 ex., z toho jeden tokající (B. Chutný)
 25. VI. – Labská louka, nález hnízda se 4 vejci (J. Vaněk)
 27. VI. – Pančavská louka, 1 tokající ex. (J. Flousek)
 30. VI. – Úpské rašeliníště, 1 ex. (J. Flousek)
 18. XI. – Vrchlabí (rybník u letiště), 1 ex. (J. Flousek)

Sluka lesní (*Scolopax rusticola*)

10. III. – Horní Sytová (Kolínův kopec), 1 ex. (M. Jakoubek)
 10. III. – mezi Prostředním Lánovem a Čistou, 2 ex. vyplašeny v podmáčené olšině (J. Kalenský)
 13. III. – Pilníkov, 1 ex. (p. Andrlé)
 18. III. – Trutnov (Peklo), 1 ex. (M. Mareček)
 18. III. – Vrchlabí (údolí Vápenického potoka), 1 ex. (J. Kalenský)
 9. a 12. IV. – Vítkovice (Rovinka), tah 3-5 ex. (M. Pokorný)
 14. IV. – Vítkovice, 1 ex. (M. Pokorný)
 29. IV. – Vítkovice (Rovinka), 3 ex. (M. Pokorný)
 18. V. – Vítkovice (Rezek), 2 ex. (M. Pokorný)
 20. X. – Vítkovice (Rezek), 1 ex. (M. Pokorný)

Koliha velká (*Numenius arquata*)

16. VIII. – Rýchorská bouda, přelet 1 ex. od S k J (V. Beran)

Vodouš šedý (*Tringa nebularia*)

10. VII. – Úpské rašeliníště, 1 ex. (B. Chutný)

Vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*)

18. III. – Vlčice (vodní nádrž Nebe), 1 ex. (M. Mareček)
 24. III. – Staré Buky, 1 ex. (M. Mareček)
 24. III. – Trutnov (Dolce), 3 ex. (M. Mareček)
 28. IV. – Staré Buky, 1 ex. (M. Mareček)
 4. VII. – Úpské rašeliníště, několik ex. (B. Chutný)

Vodouš bahenní (*Tringa glareola*)

28. IV. – Vlčice (vodní nádrž Nebe), 1 ex. (M. Mareček)

22. V. – Úpské rašeliniště, 1 ex. odpočívající a sbírající potravu (B. Chutný)
 3. VI. – Trutnov (Peklo), 1 ex. (M. Mareček)
 18. VII. – Úpské rašeliniště, 5 ex. (B. Chutný)

Pisík obecný (*Actitis hypoleucos*)

8. V. – Vrchlabí (rybník u letiště), 1 ex. (J. Flousek)

Doplňk:

26. V. 2000 – Labská přehrada, 2 ex. (P. Miles)

Racek chechtavý (*Larus ridibundus*)

24. III. – Trutnov (Horní Staré Město), 17 ex. (M. Mareček)

Holub domácí (*Columba livia f. domestica*)

1. III. – Vrchlabí (náměstí), 43 ex. (J. Flousek)
 21. XII. – Vrchlabí (náměstí), 47 ex. (J. Flousek)

Holub doupňák (*Columba oenas*)

19. IV. – Obří důl, vyplašen 1 ex. (M. Janiga)
 9. V. – Svoboda n. Ú. (Sluneční stráň), 1 houk. M (J. Flousek)
 12. V. – Vojtěšice (les Nedominěk), 1 houk. M (J. Flousek)
 20. VI. – Horní Štěpanice (bučina u hradu), 1 houk. M (J. Flousek)

Holub hřivnáč (*Columba palumbus*)

10. III. – Prosečné, první pozorování (J. Grúz)
 5. IX. – Pilníkov, hnízdo s 1 mládětem (M. Mareček)
 11. IX. – Pilníkov, 1 mládě teprve opouštějící hnízdo (M. Mareček)

Hrdlička divoká (*Streptopelia turtur*)

9. V. – Rýchory (Dvorský les), 1 houk. M (J. Flousek)
 17. V. – Hrnčířské Boudy, 1 houk. M (J. Flousek)
 18. VI. – Benecko (Janský vrch), 1 houk. M (J. Flousek)

Andulka vlnkovaná (*Melospittacus undulatus*)

9. VIII. – Rýchory (Dvorský les), nalezen 1 mrtvý ex. (D. Bílek, V. Beran)
 (Nález exempláře uniklého ze zajetí.)

Kukačka obecná (*Cuculus canorus*)

2. V. – Prosečné, první pozorování (J. Grúz)
 6. V. – Zlaté návrší, 1 ex. (M. Jakoubek)

Doplňk:

30. IV. 2000 – Markoušovice, první pozorování (P. Miles)

Výr velký (*Bubo bubo*)

- I.-II. 2001 – Herlíkovický Žalý (svah k Předním Struhadlům), 1 houk. M (J. Novák: ÚKOZ)
 24. II. – Vichová (Mladkov), 3 houk. ex. (M. Jakoubek)
 4. III. – Horní Sytová (Kolínův kopec), 1 houk. M (M. Jakoubek)
 28. IV. – Vichová (Mladkov), prázdné hnízdo s čerstvým peřím (M. Jakoubek)
 12. V. – Hradsko (hrad Nístejka), 1 houk. M (J. Flousek)
 20. V. – Studenec, hnízdo se 2 vzrostlými mláděty (J. Flousek)
 2. VIII. – Vrchlabí (Liščí kopec), přelet 1 ex. (D. Vodnárek)
 7. VIII. – Valteřice, hlas 1 ex. (J. Fišera)

Doplňk:

- konec II. 2000 – Markoušovice u Trutnova, 4 houk. ex. (P. Miles)

Kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*)

16. I. – Nové Domy (Kocléřov), 1 ex. na drátech elektr. vedení u aut. zast. (07.00 hod.) (J. Vodehnal)
 jaro 2001 – Harrachov (Mýtiny), hlas 1 M (M. Dušík)
 31. III. – Rýchory (Sněžné Domky), 1 ex. (J. Fišera)
 9. IV. – Svoboda n. Ú. (lesnické učiliště), hnízdění 1 páru v dutině olše šedé (Z. Balcar, ing. Franz)
 20. V. – Horní Lysečiny, hlas 1 M (P. Pelz)
 31. VII. – Černá hora (Zrcadlové Boudy), připískán 1 M (T. Diviš)
 16. IX. – Rýchorská bouda, hlas 1 ex. (J. Fišera)
 zač. XII. 2001 – Špindlerův Mlýn (les mezi Horařem a Vatro, za vodojemem), 1 přeletující ex. (J. Rousek)

Pušík obecný (*Strix aluco*)

10. III. – Pec p. Sn., 1 ex. nalezen mezi lyžemi na střešním nosiči auta (sražen patrně ve Dvoře Králové), převezen do útulku ve Vrchlabí a vypuštěn 11. V. (J. Flousek)

Kalous ušatý (*Asio otus*)

27. I. – Vrchlabí (Liščí kopec), 2 MM a 1 F (D. Vodnárek)

Sýc rousný (*Aegolius funereus*)

30. III. – Trutnov (Peklo), hlas 1 M (M. Mareček)
 7. IX. – Rýchorská bouda, 1 ex. snažící se chytat ptáky na osvětleném odchytové stanovišti (21.30 hod.) (J. Grúz)

Rorýs obecný (*Apus apus*)

28. IV. – Vrchlabí, 6 ex.: první pozorování (J. Flousek)
 6. V. – Přívlačka, 6 ex.: první pozorování (A. Kahoun)
 27. V. – Vrchlabí (gymnázium), 35 ex. (D. Vodnárek)
 14. VI. – Tvarožník až Sněžné jámy, 300 ex. lovicích hmyz nad kosodřevinou (19.00 hod.) (L. Jasso)
 19. VIII. – Vrchlabí, poslední pozorování (J. Flousek)
 21. X. – Vrchlabí (Liščí kopec), nalezen 1 nedávno (max. týden) uhynulý ex. (D. Vodnárek)

Ledňáček říční (*Alcedo atthis*)

25. I. – Vrchlabí (ř. Labe), 1 ex. (J. Zahradníková)
 27. I., 7. a 28. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), 1 ex. (J. Flousek)
 28. II. – Přívlačka, 1 ex. (A. Kahoun)
 21. III. – Rokytnice n. J. (u Kroupů), přelet 1 ex. z Hutského p. na ř. Jizeru (O. Pažout)
 10. IV. a 7. VI. – Horní Sytová (Arnoštov: ř. Jizerka), 2 ex. (M. Jakoubek)
 15. V. – Horní Maršov (ř. Úpa), 1 ex. (P. Pelz)
 3. IX. – Horní Maršov (rybník na Lysečinském p.), 1 ex. (J. Harčarik)
 22. X. – Horní Sytová (Arnoštov: ř. Jizerka), 2 ex. (M. Pokorný)
 28. X. – Hořejší Vrchlabí, 1 ex. (J. Zahradník)
 15. XI. – Vrchlabí (zámecký park), 1 ex. (J. Flousek)

Krutihlav obecný (*Jynx torquilla*)

31. V. – Vosecká strouha (1125 m n. m.), hlas 1 M (J. Flousek)
 7. VI. – Vrchlabí (Berlín), hlasy 2 MM (D. Vodnárek)
 7. VI. – Dolní Sytová, hlasy 2 MM (D. Vodnárek)
 15. VII. – Hostinné (Hlíňák), 1 volající ex. (J. Grúz)

Strakapoud velký (*Dendrocopos major*)

18. XII. – Zlaté návrší (mezi Šmídovou vyhlídkou a vodárnou u Vrbatovy boudy: 1300 m n. m.), 1 ex. sedící na zasněžené kleči (E. Martinová)

Skřivan polní (*Alauda arvensis*)

18. II. – Vrchlabí, 39 ex.: první pozorování (J. Flousek)
 9. VI. – Luční hora, 1 zpív. M řadící do zpěvu kontaktní hlas kulíka hnědého (V. Koza)

Břehule říční (*Riparia riparia*)

27. V. – Labský důl, přelet 8 ex. směrem k S (T. Bělka)

Vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*)

2. IV. – Vrchlabí (Liščí kopec), 2 ex.: první pozorování (D. Vodnárek)
 11. IV. – Pilníkov, první pozorování (M. Mareček)
 24. IV. – Křížlice, 2 ex.: první pozorování (D. Vodnárek)
 28. IV. – Přívlačka, 3 ex.: první pozorování (A. Kahoun)

Doplněk:

14. IV. 2000 – Lampertice, 2 ex.: první pozorování (P. Miles)

Jičička obecná (*Delichon urbica*)

26. IV. – Přívlačka, první pozorování (A. Kahoun)
 4. IX. – Vrchlabí (nám. Míru), 1 pár ještě krmící mláďata v hnízdě (J. Flousek)

Linduška luční (*Anthus pratensis*)

24. III. – Vrchlabí (pole S od benz. stan. na Lánovské), desítky ex. (J. Flousek)

Linduška horská (*Anthus spinoletta*)

11. IV. – Sněžka (vrchol), 1 zpív. M (J. Flousek)
 24. VI. – Sněžka (svah JV od vrcholu), 1 zpív. M (M. Šálek)
 26. VI. – Velká Kotelní jáma, min. 3 zpív. MM (J. Flousek)
 29. IX. – Sněžka (vrchol), 1 ex. (J. Flousek)

Konipas horský (*Motacilla cinerea*)

24. II. – Vrchlabí, první pozorování (J. Flousek)
 12. III. – Trutnov (Horní Staré Město), první pozorování (M. Mareček)
 3. XI. – Trutnov (Horní Staré Město), poslední pozorování (M. Mareček)
 16. XI. – Semily (ř. Jizera), 1 zpív. M a 1 ex. (L. Jasso)
 27. XI. – Semily (ř. Jizera), 1 ex. (L. Jasso)
 21. XII. – Vrchlabí (ř. Labe), 1 ex. (J. Flousek)
 24. a 26. XII. – Vrchlabí (ř. Labe), 1 ex. (J. Zahradníková)

Konipas bílý (*Motacilla alba*)

2. III. – Přivlaka, první pozorování (A. Kahoun)
 13. III. – Vrchlabí (Liščí kopec), první pozorování (D. Vodnárek)
 13. III. – Pilníkov, první pozorování (M. Mareček)
 2. IV. – Prostřední Lánov, první pozorování (J. Kalenský)
 25. VI. – Labská bouda, 1 pár krmící vyvedená mláďata (J. Vaněk)
 18. XII. – Vrchlabí (ř. Labe u Kozího plácku), 1 ex. (D. Vodnárek)

Brkoslav severní (*Bombycilla garrulus*)

1. I. – Huntířov, 18 ex. (L. Hlavatý)
 3. I. – Pilníkov, asi 30 ex. (M. Mareček)
 5.-6. I. – Vrchlabí (Vápenický kopec), min. 50 ex. na jabloni (Z. Kynčl)
 9.-16. I. – Benecko, opakovaný výskyt max. 17 ex. (H. Martincová)
 13. I. – Huntířov, 10 ex. (L. Hlavatý)
 20. I. a 12. II. – Huntířov, 5 ex. (L. Hlavatý)
 26. I. – Vlčice, 20-30 ex. (p. Schwarz)
 27. II. – Prosečné, 27 ex. na vyhozených jablkách (J. Grúz)
 III. 2001 – Jánské Lázně, 6 ex. (Z. Balcar)
 8. III. – Huntířov, asi 60 ex. (L. Hlavatý)
 9. III. – Huntířov, asi 90 ex. (L. Hlavatý)
 11.-12. III. – Huntířov, asi 50 ex. (L. Hlavatý)
 11. III. – Hořejší Vrchlabí (Peklo), 61 ex. (J. Flousek)
 12. III. – Martinice, 20 ex. (M. Pokorný)
 12. III. – Pilníkov, 4 ex. (p. Andrlé)
 13.-14. III. – Vrchlabí (náměstí), asi 20 ex. (J. Flousek)
 23. III. – Huntířov, 23 ex. (L. Hlavatý)
 1. IV. – Trutnov, 4 ex. (Z. Balcar)
 7. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), asi 40 ex. (J. Flousek)
 16. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), 15 ex. (J. Flousek)
 21.-22. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), asi 10 ex. (J. Flousek)
 24.-25. IV. – Vrchlabí (zámecký park), asi 30 ex. (J. Flousek)
 12. V. – Vojtěšice, přelet několika ex. k SV (J. Flousek) (*Velmi pozdní pozorování.*)
 17.-18. XI. – Modrý důl (chata Armika), 1 ex. (P. Klapka)
 24. XI. – Vrchlabí (Liščí kopec), 7 ex. (D. Vodnárek)
 28. XII. – Prosečné, přelet hejna asi 500 ex. (J. Grúz)

Pěvuška podhorní (*Prunella collaris*)

11. IV. – Sněžka (vrchol), min. 8 ex. (J. Flousek)

20. IV. – Slezská bouda, 1 M (M. Janiga)
 20. IV. – Luční bouda, 1 ex. (M. Janiga)
 31. V. – Sněžka (skalní žebra v JZ svahu), asi 10 ex. (P. Štros)
 9. VI. – vyhlídka pod vrcholem Sněžky, 4 MM (T. Diviš)
 1. a 4. VIII. – Sněžka (vrchol), 1 ex. konzumující odpadky (J. Lazarová)
 8. IX. – Sněžka (vrchol), 1 ad. a 1 juv. ex. (červený kroužek na pravé noze) (M. Janiga)
 26. IX. – Sněžka (vrchol), 1 ex. (J. Flousek)
 12. X. – Sněžka (vrchol), min. 4 ex. (J. Flousek)

Červenka obecná (*Erithacus rubecula*)

5. I. – Vrchlabí (zámecký park), 1 zpív. M (J. Flousek)
 28. XII. – Pilníkov, 1 ex. (teplota -29 °C) (M. Mareček)

Slavík modráček tundrový (*Luscinia svecica svecica*)

31. V. – Pančavská louka, opakovaně zřetelně zpívající F !! (hájící hnízdní okrsek při příchodu pozorovatele) (B. Chutný)
 2001 – oblast Pančavy, 10 MM (z toho 3 s bílou skvmou) a 7 FF, vyvedeno 16 mlád'at z 6 hnízd
 – oblast Úpského rašeliniště, 16 MM a 10 FF, vyvedeno 19 mlád'at z 9 hnízd (vše B. Chutný)

Rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*)

2. I. – Pilníkov, 1 zimující M (M. Mareček)
 12. I. – Vrchlabí (atrium kláštera), 1 zimující ex. (Z. Štursová)
 13. III. – Vrchlabí, první pozorování (J. Flousek)
 15. III. – Pilníkov, první pozorování (M. Mareček)
 19. III. – Přivlaka, první pozorování (A. Kahoun)
 18. XI. – Vrchlabí, 1 M (J. Flousek)

Rehek zahradní (*Phoenicurus phoenicurus*)

29. IV. – Vrchlabí, první pozorování (J. Flousek)

Doplňk:

17. IV. 2000 – Hostinné, první pozorování (P. Miles)

Bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*)

3. V. – Trutnov (Horní Staré Město), 2 páry: první pozorování (M. Mareček)

Bramborníček černohlavý (*Saxicola torquata*)

16. VI. – Úpské rašeliniště, 1 zpív. M (B. Chutný)

Bělořit šedý (*Oenanthe oenanthe*)

2. V. – Luční bouda, 1 ex. (B. Chutný)

10. V. – Vlčice, 2 FF (M. Mareček)

20. V. – Luční hora, 1 pár (M. Mareček)

20. V. – Arnultovice, 1 ex. (J. Grúz)

26. V. – Sněžné jámy, 1 ex. (L. Jasso)

24. VI. – Luční bouda (louka S od L. b.), 1 M (M. Šálek)

5. VIII. – Luční bouda, 1 ex. (J. Lazarová)

29. IX. – Luční bouda, 3 ex. (J. Flousek)

Kos horský (*Turdus torquatus*)

14. IV. – Vrchlabí (Beranka), 1 ex. (J. Paseka)

16. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), 1 M (J. Flousek)

Kos černý (*Turdus merula*)

2. V. – Klínové Boudy (nad K. b. v místě zkratky na Výrovku: 1350 m n. m.), 1 zpív. M (B. Chutný)

7. VI. – Pančavská louka (1310 m n. m.), 1 zpív. M (J. Flousek)

21. VI. – Labská louka (1350 m n. m.), 1 zpív. M (B. Chutný)

Drozd kvíčala (*Turdus pilaris*)

15. VI. – Zadní Rennerovky (Dvorská bouda: 1300 m n. m.), min. 2 krmící ex. (J. Flousek)

Drozd cvrčala (*Turdus iliacus*)

24. III. – Staré Buky, několik ex. (M. Mareček)

1. IV. – Vrchlabí (Jankův kopec), desítky ex. (J. Flousek)

7. IV. – Vrchlabí (rybník u letiště), asi 10 ex. (J. Flousek)

7. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), 1 zpív. M a 4 ex. (J. Flousek)

12. X. – Sněžka (vrchol), 1 ex. sedící na zemi (J. Flousek)

Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)

11. III. – Hořejší Vrchlabí (Peklo), 6 ex.: první pozorování (J. Flousek)

12. III. – Pilníkov, několik zpív. MM (M. Mareček)

18. III. – Přivlaka, první pozorování (A. Kahoun)

Cvrčilka říční (*Locustella fluviatilis*)

25. V. – Chotěvice, chycen 1 M (L. Hlavatý)

Cvrčilka slavíková (*Locustella luscinioides*)

7. VI. – Staré Buky, 1 zpív. M (J. Grúz)

Rákosník zpěvný (*Acrocephalus palustris*)

8. V. – Vrchlabí (rybník u letiště), 1 zpív. M (J. Flousek)

Doplňk:

10. VII. 2000 – Markoušovice (asi 600 m n. m.), nález hnízda se 3 vzrostlými mládřaty (P. Miles)

Pěnice vlašská (*Sylvia nisoria*)

11. V. – Chotěvice, 1 pár na hnízdišti (L. Hlavatý)

13. VI. – Záboří, hnízdo s 5 mládřaty (L. Hlavatý)

30. VI. – Chotěvice, 1 pár s vyvedenými mládřaty (L. Hlavatý)

Pěnice pokřovní (*Sylvia curruca*)

24. IV. – Vrchlabí, první pozorování (J. Flousek)

28. IV. – Staré Buky, první pozorování (M. Mareček)

9. V. – Rýchorská bouda, 1 zpív. M (J. Flousek)

31. V. a 27. VI. – Pančavská louka (1315 m n. m.), 1 zpív. M (J. Flousek)

25. VI. – Úpské rašeliniště (1430 m n. m.), 1 zpív. M (J. Flousek)

Doplňk:

17. IV. 2000 – Hostinné, 4 zpív. MM (P. Miles)

Pěnice slavíková (*Sylvia borin*)

25. VI. – Výrovka (1350 m n. m.), 1 zpív. M (M. Šálek)

Pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*)

6. IV. – Pilníkov, první pozorování (M. Mareček)

7. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), 2 zpív. MM: první pozorování (J. Flousek)

6. VI. – Pančavská louka, 1 zpív. M (B. Chutný)

25. VI. – Úpské rašeliniště (1430 m n. m.), 1 zpív. M (J. Flousek)

Doplňky:

16. IV. 2000 – Hostinné, první pozorování (P. Miles)

Budníček lesní (*Phylloscopus sibilatrix*)

28. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), první pozorování (J. Flousek)

Budníček menší (*Phylloscopus collybita*)

24. III. – Trutnov (Dolce), první pozorování (M. Mareček)

1. IV. – Vrchlabí (rybník u letiště), první pozorování (J. Flousek)

Budníček většší (*Phylloscopus trochilus*)

22. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), první pozorování (J. Flousek)

25. IV. – Pilníkov, první pozorování (M. Mareček)

Lejssek malý (*Ficedula parva*)

7. V. a 12. VI. – Jizerský důl (Zabyly), 1 zpív. M (J. Flousek)

7. V. – Jizerský důl (Vilémov), 1 zpív. M (J. Flousek)

9. V. – Rýchory (údolí potoka Kalná, V od Sluneční stráně), 1 zpív. M (J. Flousek)

20. V. a 18. VI. – Špindlerův Mlýn (Bedřichov), 1 zpív. M (J. Flousek)

24. VI. – Horní Štěpanice (Zákoutí), 1 zpív. M (J. Flousek)

Moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*)

28. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), hejno min. 10 ex. (J. Flousek)

Žluva hajní (*Oriolus oriolus*)

8. V. – Horní Lánov, hlas 1 ex. (J. Kalenský)

8. V. – Vrchlabí (rybník u letiště), 1 zpív. M (J. Flousek)

Ťuhýk obecný (*Lanius collurio*)

29. IV. – Vrchlabí, první pozorování (J. Flousek)

Ťuhýk šedý (*Lanius excubitor*)

6. I. – Hostinné (Pošťák), 2 ex. (J. Grúz)

8. I. a 10. III. – Arnultovice, 1 ex. (J. Grúz)

19. I. – Staré Buky, 1 ex. (M. Mareček)

21. III. – Prosečné (Zemanova cesta), 1 ex. (J. Grúz)

24. III. – Vrchlabí (pole S od benz. stan. na Lánovské), 1 ex. (J. Flousek)

10. IV. – Horní Lysečiny, 1 ex. (P. Pelz)

4. VII. – Pilníkov, 1 juv. ex. (M. Mareček)

8. X. – Arnultovice, 1 ex. (J. Grúz)

12. XI. – Horní Olešnice (cesta V od Slemenského kopce), 1 ex. (J. Grúz)

Straka obecná (*Pica pica*)

31. V. a 26. VI. – Pančavská louka, 2 ex. (B. Chutný, J. Flousek)

21. VI. – Obří důl (kaplička), 2 ex. (J. Flousek)

Ořešník kropenatý (*Nucifraga caryocatactes*)

16. V. – Prosečné (zahrada u zámečku), 1 ex. (J. Grúz)

21. V. – Horní Albeřice (les u polské hranice), hlas 1 M (P. Pelz)

29. VI. – Černoohorské rašeliniště, 3 ex. (J. Flousek)

11. VII. – Malá Kotelní jáma, 1 ex. (M. Jakoubek)

29. VII. – Pec p. Sn. (Lučiny), 1 ex. (T. Diviš)

2.-7. VIII. – Valteřice (křížovatka), 4 ex. (E. Martinová)

30. VIII. a 1. X. – Prosečné, 1 ex. (J. Grúz)

20. IX. a 15. X. – Vrchlabí (zámecký park), 1 ex. (J. Flousek)

Kavka obecná (*Corvus monedula*)

2001 – Jánské Lázně (bučina „Lázeňáku“), hnízdění 2 párů (Z. Balcar)

– Horní Maršov (bučina nad nemocnicí), 2 páry (Z. Balcar, p. Šuran)

– Dolní Albeřice (okolí býv. kravína), opakovaná pozorování 2-4 ex. (Z. Balcar)

Havran polní (*Corvus frugilegus*)

5. III. – Vrchlabí (Liščí kopec), přelet 180 ex. (D. Vodnárek)

10. III. – Hostinné, přelet asi 500 ex. (J. Kalenský)

10. III. – Vrchlabí (Liščí kopec), přelet 500 ex. (D. Vodnárek)

10. III. – Vrchlabí (letiště), 500 ex. (J. Grúz)

10. III. – Lánov, přelet asi 100-200 ex. (J. Kalenský)

20. X. – Vrchlabí (Liščí kopec), přelet 400 ex. (D. Vodnárek)

25. X. – Trutnov, přelet asi 650 ex. (M. Mareček)

Vrána obecná černá (*Corvus corone corone*)

30. VI. a 29. VII. – Pec p. Sn. (Lučiny), 1 ex. (T. Diviš)

Vrána obecná šedá (*Corvus corone cornix*)

24. III. – Vrchlabí (pole S od benz. stan. na Lánovské), přelet 78 ex. (J. Flousek)

Krkavec velký (*Corvus corax*)

29. IV. a 11. V. – Trutnov (Horní Staré Město), 1 pár s potravou (M. Mareček)

Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)

13. II. – Vrchlabí, 15 ex.: první pozorování (J. Flousek)

14. II. – Pilníkov, první pozorování (p. Andrie)

Doplňk:

2. XI. 2000 – Vrchlabí, 15 ex. na jablkách (P. Fišera)

Vrabec domácí (*Passer domesticus*)*(Reakce na výzvu „Kolik je v Krkonoších vrabců? – viz časopis Krkonoše č. 4/2001, str. 11).*

28. I. – Liščí kopec, 21 MM, 9 FF a 24 ex. (D. Vodnárek)

1. II. a 2. V. – Křížlice, 0 ex. (D. Vodnárek)

25. IV. – Vrchlabí (viz dále uvedené části města), celkem 308 ex.: 138 MM, 56 FF a 114 ex. (vše D. Vodnárek):

- okolí vodojemu, Beranka, nám. Míru a okolí, Střelnice a okolí (15 MM, 3 FF a 6 ex.)

- oblast „Tyršův dům – rybník Vejsplachy – Kablo“, okolí nemocnice, Valteřická, Liščí kopec (55 MM, 26 FF a 20 ex.)

- aut. a žel. nádr., Lánovská a okolí, Vápenický kopec (7 MM, 7 FF a 6 ex.)

- celé Podhůří od býv. stavebnin po býv. mlékárnu (43 MM, 8 FF a 33 ex.)

- Berlín (18 MM, 12 FF a 49 ex.)

2. VI. – Valteřice (od hlavní silnice směrem k S), 9 MM, 18 FF a 21 ex. (J. Hlaváčová)

17. VI. – Valteřice (od hlavní silnice směrem k S), 6 MM, 19 FF a 4 ex. (J. Hlaváčová)

podzim a zima 2001 – Janské Lázně (kolonáda), 6-8 ex. (Z. Balcar)

podzim a zima 2001 – Svoboda n. Ú. (náměstí a okolí, kostel, dům peč. služby, žel. nádr.), 22-26 ex. (Z. Balcar)

podzim a zima 2001 – Dolní Maršov (náměstí), 6 ex. (Z. Balcar)

podzim a zima 2001 – Mladé Buky (centrum, Texlen, býv. závod Lenka, kravín a okolí), 24-26 ex. (Z. Balcar)

podzim a zima 2001 – Kalná Voda (žel. nádr.), 6-8 ex. (Z. Balcar)

konec X. 2001 – Harrachov (centrum od skláren k aut. nádr., Anenské údolí), 0 ex. (L. Jasso)

zima 2001/02 – Rokytnice n. J. (zástavba na jižních svazích: Horní kout a Letní strana, od aut. zast. v H. Rokytnici ke Kroupům v D. Rokytnici), 0 ex. (L. Jasso)

zima 2001/02 – Jablonec n. J. (centrum od Malé Rokytnice k žel. nádr. a zástavba v centru podél Jizery), 10 ex. (L. Jasso)

zima 2001/02 – Vysoké n. J. (celá obec), 16 ex. (L. Jasso)

zima 2001/02 – Vrchlabí (trasa: Pražská, gymnázium, Liščí kopec, Vejsplachy, vilová čtvrť u nemocnice, Pražská), 84 ex. (L. Jasso)

zima 2001/02 – Jilemnice (trasa: aut. nádr., náměstí, nemocnice, sídliště, aut. nádr.), 14 ex. (L. Jasso)

zima 2001/02 – Špindlerův Mlýn (celé město bez Bedřichova), 0 ex. (L. Jasso)

Doplňk:30. III. 1956 – Dolní Dvůr (střed obce), 1 pár (L. Hlavatý) (*Vrabec domácí v letech 1953-1961 v Dolním Dvoře nehnízdil, uvedené pozorování bylo proto výjimečné. Údaje o výskytu po roce 1961 scházejí. Vše L. Hlavatý.*)**Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)**

2. I. – Vrchlabí (klášterní zahrada), 1 zpív. M (J. Flousek)

Pěnkava jikavec (*Fringilla montifringilla*)

24. III. – Vrchlabí (pole S od benz. stan. na Lánovské), desítky ex. (J. Flousek)

24. III. – Trutnov (Dolce), 1 F (M. Mareček)

11. IV. – Růžohorky, 11 ex. (J. Flousek)

12. IV. – Vítkovice, 100 ex. (M. Pokorný)

17.-24. IV. – Vrchlabí (zámecký park), více ex. (J. Flousek)

27. VI. – Pančavské rašeliniště, 1 zpív. M (J. Flousek)

19. IX. – Luční bouda, 1 ex. (J. Flousek)

3. X. – Mrtvý vrch (Alfrédka), protahující ex. (J. Flousek)

Zvonohlík zahradní (*Serinus serinus*)

24. III. – Vrchlabí, první pozorování (J. Flousek)

Čečetka zimní (*Carduelis flammea*)

4. IV. – Vrchlabí (zubní poliklinika), 2 zpív. MM a 3 ex. (J. Flousek)

7. IV. – Vrchlabí (rybník u letiště), 2 zpív. MM a 3 ex. (J. Flousek)

28. IV. – Vrchlabí (rybník Vejsplachy), min. 3 zpív. MM (J. Flousek)

Doplňky:

21. I. 2000 – Hostinné (sídlíště), 25 ex. na břizách (P. Miles)

27. III. 2000 – Hostinné (sídlíště), 60 ex. na břizách (P. Miles)

Hýl rudý (*Carpodacus erythrinus*)

20. V. – Špindlerův Mlýn (centrum), 1 zpív. M (J. Flousek)

23. V. – Mrtvý vrch, 1 zpív. M (J. Flousek)

27. V. – Labský důl (závěr svážnice Lavina), 1 zpív. M (J. Flousek)
 30. V. – Slezské sedlo (pod Erlebachovými Boudami), 2 zpív. MM (D. Vodnárek)
 30. V. – Důl Bílého Labe (Bouda u B. L.), 1 M (D. Vodnárek)

Hýl křivčí (*Pinicola enucleator*)

19. a 23. V. – Horní Lysečiny (chalupa č. p. 22), opakované pozorování 1 vybarveného M na střeše chalupy ze vzdálenosti 5–10 m (P. Pelz) (Pozorování akceptováno Faunistickou komisí ČSO.)

Hýl obecný (*Pyrrhula pyrrhula*)

13. VI. – Úpské rašeliniště (1430 m n. m.), 1 zpív. M a 1 F (B. Chutný)

Dlask tlustozobý (*Coccothraustes coccothraustes*)

24. VI. – Černá hora (1200 m n. m.), 2 ex. sbírající potravu na zemi v horské smrčtině (J. Flousek)

Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)

21. VI. – Labská louka, 2 zpív. MM (B. Chutný)

Strnad rákosní (*Emberiza schoeniclus*)

10. III. – Arnultovice, 2 páry (J. Grúz)
 24. III. – Staré Buky, 2 páry (M. Mareček)
 24. III. – Vrchlabí (pole S od benz. stan. na Lánovské), 2 MM a 1 F (J. Flousek)

Opravy (Prunella 26/2000):

Str. 7: Pozorování ze 14. VIII. 2000 (Dolní Štěpanice, 10 kroužících ex., pozorování J. Fišery) se týká čápa černého a nikoli čápa bílého.

(Sestavil: Jiří Flousek, Správa KRNP, 543 11 Vrchlabí)

Přehled ptáků okroužkovaných v roce 2001*Overview of birds ringed in 2001*

Sestavil: Jiří Flousek (Správa KRNP, 543 11 Vrchlabí)

Velmi vysoký počet ptáků okroužkovaných v roce 2001 byl ovlivněn dvěma úspěšnými akcemi – odchycem ptáků na světlo na Rýchorské boudě a především denním i nočním odchycem migrujících ptáků u Vosecké boudy (viz samostatný článek v tomto čísle Prunelly). Celkem tak bylo okroužkováno 6815 ptáků (z toho 588 mlád'at na hnízdech) v 90 druzích.

Nejvíce bylo chyceno červenek obecných (1349), králíčků obecných (1211) a lejsků čemohlavých (994), mezi nepěvci dominovala poštolka obecná (67). U řady ptáků se projevil specializace některých kroužkovatelů na určité druhy – chřástal polní (32: vše J. Fišera), linduška luční (116, z toho 114 ex. V. Pavel), slavík modráček tundrový (58, z nich 54 ex. B. Chutný), pěnice vlažská (12: vše L. Hlavatý). Noční používání světelného reflektoru umožnilo okroužkovat i některé ojediněle chytané druhy – křepelku polní (4), žluvu hajní (1) či strnada zahradního (1), zimní invaze ovlivnila relativně vysoký počet chycených brkoslavů severních (20).

Na kroužkování se podílelo celkem 16 kroužkovatelů. Nejvíce ptáků okroužkovali organizátoři podzimního odchytu na Vosecké boudě (Lubor Červa a kol.: 4792 ex.), mezi tradičními krkonošskými kroužkovateli byli nejaktivnější Jaroslav Fišera (600), Jan Grúz (488, z toho plných 297 mlád'at) a Ladislav Hlavatý (379, 132 ml.).

Druh		pull.	ostatní	Celkem
Čáp černý	<i>Ciconia nigra</i>	8	0	8
Čáp bílý	<i>C. ciconia</i>	9	0	9
Moták pochop	<i>Circus aeruginosus</i>	0	1	1
Krahujec obecný	<i>Accipiter nisus</i>	0	3	3
Káně lesní	<i>Buteo buteo</i>	7	4	11
Poštolka obecná	<i>Falco tinnunculus</i>	62	5	67
Teřev hlušec	<i>Tetrao urogallus</i>	0	10	10
Křepelka polní	<i>Coturnix coturnix</i>	0	4	4
Chřástal vodní	<i>Rallus aquaticus</i>	0	3	3
Chřástal polní	<i>Crex crex</i>	0	32	32
Kulík říční	<i>Charadrius dubius</i>	1	0	1
Pisík obecný	<i>Actitis hypoleucos</i>	0	1	1
Holub hřivnáč	<i>Columba palumbus</i>	1	0	1

Druh		pull.	ostatní	Celkem
Kukačka obecná	<i>Cuculus canorus</i>	0	1	1
Výr velký	<i>Bubo bubo</i>	2	0	2
Puštík obecný	<i>Strix aluco</i>	11	2	13
Sýc rousný	<i>Aegolius funereus</i>	0	2	2
Rorýs obecný	<i>Apus apus</i>	2	2	4
Ledňáček říční	<i>Alcedo atthis</i>	0	20	20
Krutihlav obecný	<i>Jynx torquilla</i>	0	1	1
Strakapoud velký	<i>Dendrocopos major</i>	0	3	3
Skřivan polní	<i>Alauda arvensis</i>	0	2	2
Jiřička obecná	<i>Delichon urbica</i>	37	12	49
Linduška lesní	<i>Anthus trivialis</i>	0	25	25
Linduška luční	<i>A. pratensis</i>	69	47	116
Konipas luční	<i>Motacilla flava</i>	0	3	3
Konipas horský	<i>M. cinerea</i>	3	11	14
Konipas bílý	<i>M. alba</i>	5	1	6
Brkoslav severní	<i>Bombycilla garrulus</i>	0	20	20
Skorec vodní	<i>Cinclus cinclus</i>	0	11	11
Střízlík obecný	<i>Troglodytes troglodytes</i>	14	31	45
Pěvuška modrá	<i>Prunella modularis</i>	0	90	90
Červenka obecná	<i>Erithacus rubecula</i>	7	1342	1349
Slavík obecný	<i>Luscinia megarhynchos</i>	0	1	1
Slavík modráček	<i>L. svecica</i>	35	23	58
Rehek domácí	<i>Phoenicurus ochruros</i>	9	29	38
Rehek zahradní	<i>P. phoenicurus</i>	6	459	465
Brambomíček hnědý	<i>Saxicola rubetra</i>	2	67	69
Bělořit šedý	<i>Oenanthe oenanthe</i>	0	61	61
Kos černý	<i>Turdus merula</i>	1	30	31
Kos horský	<i>T. torquatus</i>	0	3	3
Drozd kvičala	<i>T. pilaris</i>	5	10	15
Drozd cvrčala	<i>T. iliacus</i>	0	4	4
Drozd zpěvný	<i>T. philomelos</i>	0	52	52
Drozd brávník	<i>T. viscivorus</i>	0	2	2
Cvrčilka zelená	<i>Locustella naevia</i>	0	29	29
Cvrčilka říční	<i>L. fluviatilis</i>	0	2	2
Rákosník proužkovaný	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	0	16	16
Rákosník zpěvný	<i>A. palustris</i>	0	10	10
Rákosník obecný	<i>A. scirpaceus</i>	0	20	20

Druh		pull.	ostatní	Celkem
Sedmíhlásek hajní	<i>Hippolais icterina</i>	0	10	10
Pěnice vlašská	<i>Sylvia nisoria</i>	5	7	12
Pěnice pokřovní	<i>S. curruca</i>	0	13	13
Pěnice hnědokřídla	<i>S. communis</i>	0	34	34
Pěnice slavíková	<i>S. borin</i>	0	48	48
Pěnice černošedá	<i>S. atricapilla</i>	5	140	145
Budníček lesní	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	24	18	42
Budníček menší	<i>P. collybita</i>	0	94	94
Budníček větší	<i>P. trochilus</i>	0	249	249
Králíček obecný	<i>Regulus regulus</i>	0	1211	1211
Králíček ohnivý	<i>R. ignicapillus</i>	0	7	7
Lejsek šedý	<i>Muscicapa striata</i>	11	133	144
Lejsek černošedý	<i>Ficedula hypoleuca</i>	53	941	994
Mlynařík dlouhocasý	<i>Aegithalos caudatus</i>	0	26	26
Sýkora babka	<i>Parus palustris</i>	0	24	24
Sýkora lužní	<i>P. montanus</i>	0	8	8
Sýkora parukářka	<i>P. cristatus</i>	0	3	3
Sýkora uhelníček	<i>P. ater</i>	39	106	145
Sýkora modřinka	<i>P. caeruleus</i>	0	75	75
Sýkora koňadra	<i>P. major</i>	0	151	151
Brhlík lesní	<i>Sitta europaea</i>	25	10	35
Šoupálek dlouhoprstý	<i>Certhia familiaris</i>	1	7	8
Žluva hajní	<i>Oriolus oriolus</i>	0	1	1
Žuhák obecný	<i>Lanius collurio</i>	115	7	122
Sojka obecná	<i>Garrulus glandarius</i>	0	2	2
Ořešník kropenatý	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	0	3	3
Špaček obecný	<i>Sturnus vulgaris</i>	0	2	2
Pěnkava obecná	<i>Fringilla coelebs</i>	0	174	174
Pěnkava jikavec	<i>F. montifringilla</i>	0	37	37
Zvonohlík zahradní	<i>Serinus serinus</i>	0	1	1
Zvonek zelený	<i>Carduelis chloris</i>	0	4	4
Stehlík obecný	<i>C. carduelis</i>	0	5	5
Čížek lesní	<i>C. spinus</i>	0	125	125
Konopka obecná	<i>C. cannabina</i>	3	1	4
Čečetka zimní	<i>C. flammea</i>	0	11	11
Hýl obecný	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	0	13	13
Dlask tlustozobý	<i>Coccoth. coccothraustes</i>	0	9	9

Druh		pull.	ostatní	Celkem
Strnad obecný	<i>Emberiza citrinella</i>	11	8	19
Strnad zahradní	<i>E. hortulana</i>	0	1	1
Strnad rákosní	<i>E. schoeniclus</i>	0	1	1
Celkem		588	6227	6815

Opravy (Prunella 26/2000):

Str. 25-27: V přehledu ptáků okroužkovaných v roce 2000 se vinou redaktora objevila řada chybných hodnot, za které se čtenářům omlouváme. Opravy (tučným písmem a podtržené) jsou uvedeny v následujícím textu a redukované tabulce.

V roce 2000 bylo okroužkováno celkem **2081** ptáků (z toho **537** mlád'at na hnízdech) v 68 druzích. Nejvíce bylo chyceno králíčků obecných (258) a r'uhýků obecných (215), dále následovala červenka obecná (175), pěnice černohlavá (157) a pěnice hnědokřídla (111).

Druh		pull.	ostatní	Celkem
...				
Pěvuška modrá	<i>Prunella modularis</i>	0	44	44
Červenka obecná	<i>Erithacus rubecula</i>	7	168	175
Rehek domácí	<i>Phoenicurus ochruros</i>	58	23	81
Drozd zpěvný	<i>Turdus philomelos</i>	0	17	17
Rákosník zpěvný	<i>Acrocephalus palustris</i>	3	16	19
Pěnice pokřovní	<i>Sylvia curruca</i>	0	13	13
Pěnice černohlavá	<i>S. atricapilla</i>	3	154	157
Budníček menší	<i>Phylloscopus collybita</i>	0	67	67
Lejsek černohlavý	<i>Ficedula hypoleuca</i>	44	19	63
Sýkora lužní	<i>Parus montanus</i>	0	18	18
Pěnkava obecná	<i>Fringilla coelebs</i>	0	39	39
Hýl obecný	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	0	27	27
...				
Celkem		537	1544	2081

Pozorování dalších obratlovců v oblasti Krkonoš v roce 2001 *Observations of other vertebrates in the Krkonoše Mts. in 2001*

(Vysvětlivky: M - samec, F - samice; ex. - exemplář(e), ad. - adulní, juv. - juvenilní)

Ryby (Osteichthyes)

Lipan podhorní (*Thymallus thymallus*)

25. IX. - Sytová (ř. Jizera), 4 ex. (M. Pokorný)

Jelec tloušť (*Leuciscus cephalus*)

22. VII. - Slaná u Semil (ř. Oleška), 1 ex. (M. Pokorný)

Vranka obecná (*Cottus gobio*)

18. VII. - Košťálov (ř. Oleška), 1 ex. (M. Pokorný)

Obojživelníci (Amphibia)

Ropucha obecná (*Bufo bufo*)

2. VIII. - Úpské rašeliniště (asi 10 m za posledním povalem směrem ke Sněžce, 1425 m n. m.), 1 ex. (21.15 hod.) (J. Lazarová)

Plazi (Reptilia)

Zmije obecná (*Vipera berus*)

13. V. - Vrbatova bouda (pod ní), 2 ex. (M. Jakoubek)

29. IX. - Benecko, 1 ex. (M. Pokorný)

Savci (Mammalia)

Rejsek obecný (*Sorex araneus*)

31. VII.- 6. VIII. - Sněžka (SV svahy vrcholu), odchyt 2 ex. (J. Lazarová)

Rejsek horský (*Sorex alpinus*)

31. VII.- 6. VIII. - Sněžka (SV svahy vrcholu), odchyt 1 ex. (J. Lazarová)

Lasice hranostaj (*Mustela erminea*)

19. VIII. - Pančavská louka (U čtyř pánů), 1 ex. (M. Jakoubek)

Hraboš polní (*Microtus arvalis*)

31. VII. - 6. VIII. - Sněžka (SV svahy vrcholu), odchyt 6 ex. (J. Lazarová)

Plšík lískový (*Musccardinus avellanarius*)

18. VIII. - Velká Kotelní jáma, 1 ex. (M. Pokorný)

(Sestavil: Jiří Flousek, Správa KRNP, 543 11 Vrchlabí)

K článku na str. 29:

Brkoslav severní (*Bombycilla garrulus*)

(© Sylvia Gandini Itálie, s laskavým svolením vydavatele převzato z publikace Hagemeyer & Blair 1997, The EBCC Atlas of European Breeding Birds, Poyser London).

75 let pana Ladislava Hlavatého*Der 75-jähriger Herr Ladislav Hlavatý***Jan Grúz**

543 73 Prosečné 3

Pan Ladislav Hlavatý se narodil 13. prosince 1926 v Hořicích. Do školy začal chodit v Dolní Nové Vsi u Lázní Bělohrad, kam se jeho rodiče přestěhovali a kde prožil svoje nejlepší dětská léta. Nastoupil na Učitelství ústav v Jičíně, který úspěšně ukončil v roce 1946. Jako mladý učitel začal učit na Vrchlabsku. Jeho první školou byla Obecná škola v Prosečném, později učil na Zadních Krausových boudách (dnešní Špindlerův Mlýn-Labská) a před nástupem na vojnu v Rudníku. Na vojně byl v letech 1948-1950, po ní se vrátil na školu v Čermné. Později učil v Javorníku, Rudníku a Dolním Dvoře. Následně se přesunul na Královédvorskou, na různých školách zde učil děti až do roku 1987, kdy odešel na zasloužený odpočinek a veškerý čas začal věnovat svému koníčku - ornitologii.

O ptáky se zajímá již od 10 let. Vynikajícím učitelem a kamarádem mu byl pan Zdeněk Klůz - kroužkovatel a velký znalec ptactva, který rovněž bydlel v Dolní Nové Vsi. Členem ornitologické společnosti se Ladislav Hlavatý stal v roce 1943, kroužkovatelem je od roku 1947.

Výsledky jeho kroužkování ptáků jsou vynikající. K 31. XII. 2000 již okroužkoval 30.406 ptáků ve 115 druzích. Za svůj největší kroužkovatelský úspěch pokládá označení mladých mandelíků hajních a nález hnízda s mláděty ůuhýka rudohlavého v Dolní Nové Vsi poblíž Lázní Bělohrad. V té době ještě neměl kroužkovací licenci, proto tato mláděta později okroužkoval jeho přítel Zdeněk Klůz.

Nejvzdálenějším nálezem jím kroužkovaného ptáka byl ůuhýk obecný Z 356230, označený jako mládě v hnízdě a nalezený v Managil na Modrém Nilu v Súdánu, ve vzdálenosti 4356 km JJV od místa kroužkování ve stáří asi 3 měsíce a 14 dní.

Velmi aktivně působí ve skupině pro výzkum ůuhýka obecného, kde dosahuje významných výsledků. Vynikajícím způsobem pracuje rovněž ve výboru Ornitologické sekce při Správě KRNP a v redakční radě jejího zpravodaje Prunella. Pro dokreslení oslavencovy činnosti uvedme ještě jeho nejoblíbenější druhy - ůuhýk obecný: 5317, budníček lesní: 1618, ořešník kropenatý: 102 kroužkovaných ptáků.

Přeji jubilantovi nejen za sebe, ale i za celou krkonošskou ornitologickou sekci ještě mnoho zdraví a elánu do dalšího života a mnoho ornitologických kroužků rozeslaných do světa na nožičkách jeho milovaných opeřenců.

PRUNELLA

Zpravodaj Oblastí ornitologické sekce při Správě KRNAP ve Vrchlabí, ve kterém jsou publikovány původní ornitologické práce a sdělení z širší oblasti Krkonoš. Obsahuje zprávy z činnosti ornitologické sekce, každoroční přehledy významnějších ornitologických pozorování, počty okroužkovaných ptáků a stručná vyhodnocení řešených úkolů z oboru ornitologie.

Dále publikuje přehledy pozorování a krátká sdělení, týkající se ostatních skupin obratlovců.

Příspěvky jsou publikovány česky, s německými nebo anglickými souhrny.

Pokyny pro autory

Rukopis pište strojem nebo počítačem (Word nebo T602) po jedné straně papíru formátu A4. Příspěvek musí obsahovat název článku, jméno a adresu autora(-ů) a v případě rozsáhlejšího příspěvku by měl být členěn na abstrakt, úvod, metodiku příp. charakteristiku území, výsledky, diskusi, závěr, seznam použité literatury a obsáhlejší souhrn pro překlad do němčiny či angličtiny.

Literární citace uvádějte tímto způsobem: příjmení autora a křestní jméno (ve zkratce), rok vydání, název článku, název časopisu, ročník a strany. U knih i místo vydání.

Příklad:

MAŘAN J. 1946: Kulík hnědý, *Charadrius morinellus* L., v Krkonoších.

Sylvia 8: 49.

OBHLÍDAL F. 1977: Ornitologická příručka. *SZN Praha*: 304 str.

Kresby, grafy a tabulky vyhotovte na zvláštním bílém papíře a označte jejich umístění v textu. Každý obrázek doplňte popisem. K příspěvku je možno dodat kvalitní a kontrastní fotografie na lesklém papíře, nejlépe formátu 9x13 cm.

Redakce si vymíňuje právo provést drobné formální úpravy textu.

PRUNELLA

ročník XXVII/2002

Vedoucí redaktor: Jiří Flousek
Správa KRNAP, Dobrovského 3,
543 11 Vrchlabí
tel. (0438) 456 212, fax (0438) 422 095
e-mail: jflousek@knap.cz

Redakční rada: Jaroslav Fišera
Jan Grúz
Ladislav Hlavatý
Miloš Mareček
Petr Miles
Dušan Vodnárek

Vydala: Správa KRNAP Vrchlabí, 2002
Technická redaktorka: Jana Marková
Obálka: akad. mal. Renata Opletová
Sazba, tisk: LINUS, s.r.o. Hradec Králové
Počet výtisků: 150
Vychází jedenkrát ročně
Neprodejné
Tištěno na recyklovaném papíru

ISBN: 80-86418-21-9

© Správa Krkonošského národního parku, Vrchlabí

Biosférická rezervace Krkonoše/Karkonosze

